

ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ།

ཚེ་ཡུ་ཚེ་ཡུ་ལཱི། ལྷ་ཡུ་ལཱི། ལཱི་ལྷ་ལཱི། ལྷ་ལཱི་ལཱི། ལྷ་ལཱི་ལཱི། ལྷ་ལཱི་ལཱི།

མཁའ་པོ་གཞན་དགའ།

འཇུ་མི་ཕམ།

PRODUCED BY TSADRA FOUNDATION

Tibetan text input by:

LEKSHEY LING PUBLICATIONS

www.dharmadownloads.net

ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ ཚིག་ལེན་ལུང་བྱས་པ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་ཡིས། །གཟུང་འཛིན་རི་བོ་རབ་ཏུ་བཅོམ་མཛད་པས། །
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་བརྟེན་པ། །སྟོན་མཚོག་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།
།གང་གི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་ཚེས་ཀྱི་མཛོད། །འཛིན་མཛད་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འཇམ་
པའི་དབྱངས། །རྒྱལ་ཚབ་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་མ་པམ་པའི། །ཞབས་སེམ་ཉོར་བུ་
གཙུག་གི་རྒྱན་ཏུ་བརྟེན། །གང་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་ཀྱི་མཛོད། །ཀུན་གྱི་ནང་
ན་སྦྱིང་པོར་གྱུར་པ་ཡི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཟབ་མོའི་དོན། །གསལ་མཛད་
བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་བྱ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་གྱིས་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་བསྐྱབས་པའི་མཐར་ཞལ་མངོན་
སུམ་ཏུ་བསྟན་ནས་དགའ་ལྡན་ལྷན་ལྷན་གནས་སུ་མྱིད་དེ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གཉིས་འབྱེད་གཉིས་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་སྟེ་ཚེས་
ལྷ་བསྟན་པ་འདི་ལ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་ཀ་བསྟན་བཅོས་དཀྱུས་གཅིག་གི་
རྒྱལ་ཏུ་བཞེད་ལ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་གསུམ་དང་ཐེག་གཅིག་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་
པ་ལ་སོགས་མཐར་ཐུག་གི་བསྟན་བྱ་མི་མཐུན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས། །རང་ལུགས་བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཏུ་བཞེད་ལ།

དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དབུ་མ་དང་། །བར་མ་གསུམ་སེམས་ཅམ་གྱི་དགོངས་
འགྲེལ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། །མདོ་རྒྱན་ཁོར་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དང་། །གཞན་བཞི་
དབུ་མར་བཞེད་པ་དང་། །མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དབུ་མ་དང་། །གཞན་བཞི་སེམས་ཅམ་ཏུ་
བཞེད་པ་དང་། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་ཀ་སེམས་ཅམ་གྱི་དགོངས་པར་གནས་པ་དང་།
ཡང་ལྷ་ཀ་དབུ་མའི་དགོངས་པར་གནས་པར་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། །དོན་ལ་
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ནི་བཀའ་བར་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
དང་། །རྒྱུད་སྐྱེ་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཏུ་རྩོད་པ་མེད་པར་གྱུབ་ཅིང་། །དེ་གཉིས་ཀས་མཐར་ཐུག་
གི་རིགས་གཅིག་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ་དབུ་མའི་དོན་ཏུ་དགོངས་པ་མཐུན་
པ་ཉིད་དོ། །མདོ་སྟེ་རྒྱན་ནི་སྟེ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་བྱའི་མདོ་ལས་གཞན་པའི་
མདོ་སྟེ་པལ་མོ་ཆེན་དོན་སྟོགས་གཅིག་བསྟེན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ལ། །དེར་
རིགས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་སོགས་པལ་ཆེར་སེམས་ཅམ་གྱི་
མདོ་སྟེ་འི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བར་གསལ་ལོ། །འབྱེད་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཐེག་
པ་སྦྱི་ཡི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་མོའི་སྟོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །འདི་དག་ཏུ་རང་བཞིན་
གསུམ་དང་སྦྱི་དོན་མ་གྱུབ་པའི་རྒྱལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ ། །བསྟན་ ། །ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་
གིས་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ཁོར་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། །དབུ་མའི་དགོངས་
པ་ཡང་ཚེས་སྐད་དེ་དག་གི་རྒྱལ་གྱིས་བཞག་པ་ཅམ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ནི། །ཡང་
གཤེགས་ལས། །ཚེས་ལྷ་རང་བཞིན་གསུམ་དང་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
བརྒྱུད་དང་། །བདག་མེད་དོན་གྱི་རྣམ་གཉིས་པོར། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་བསྐྱུས་

པ་ཡིན། ཞེས་ཚོས་སྐད་འདི་དག་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་སྡོམ་དུ་གསུངས་པ་
དང་། དུམ་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མདོ་བྲམས་ལྷུས་ན་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་གྱི་ཚོས་སྐད་འདི་དག་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསལ་ལ། སེམས་
ཅམ་པའི་འདོད་གཞུང་བཞིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་འོས་
མེད་གྱི་ཚིག་ཟེན་དང་རིགས་པ་གང་ཡང་མི་སྤྲང་བས་ན། ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བར་
ཐེག་པ་སྤྱི་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད་གཞུང་
གི་བབ་དེ་ལྟར་གནས་པས་ན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་འདི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ལམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་། ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་འདི་བདེན་
གཉིས་བྱུང་འཇུག་དབུ་མ་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་རྩལ་དང་མཐུན་པར། ཟབ་མེའི་མདོ་
སྡེ་ཀུན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་སྤིང་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཏན་ལ་འབབ་པའི་
གཞུང་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པས་ན་འདི་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་གཉིས་བཀའ་རྒྱ་དམ་
པའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་འང་སྤྱིས་སུ་དཔེ་རྒྱན་མ་བྱུང་བའི་ཚོ། མངའ་བདག་མི་ཉི་
པས་མཚོད་ཉེན་ཞིག་གི་སེར་ཀ་ནས་འོད་བྱུང་བ་གཟིགས་པ་དེ་ནས་ཚོས་ཉིད་རྣམ་
འབྱེད་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་མ་གཉིས་གྱི་དཔེ་སྤྱང་སྟེ་སྤྱིར་འཕེལ་བ་ཡིན་པས། ཞུ་མ་ལོ་རྩེ་བ་
སེངྏ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་གྱི་དཔེ་འདི་འགྲུར་ལྷུས་མཛད་པའི་ཚོ།
པརྟེ་ཏས་ཤོག་ལྡོག་ལྡོག་ལྡོག་ལྡོག་གཞིན་གནང་ནས་འདི་རྒྱུད་མ་ཟོས་པར་གྱིས། དཔེ་བཀའ་
དམ་པས་རྒྱན་དགོན་སྤྱིར་འདི་མེད་སོང་ན་རྗེ་བཙུན་བྲམས་པ་འཇམ་བུའི་སྤིང་དུ་སྤྱི་
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཙོགས་སུ་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་
བའི་ངས་གསལ་སྟོན་པའི་ཟབ་དོན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཀུན་གྱིས་ལྟ་བུ་འདི་

ལྟར་རྟོགས་དགོས་པས་དབུ་སེམས་སུ་ཡི་ལུགས་སུ་བཀའ་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་
མོད། དཔེར་ན་ཤེས་སྤོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སོ་
སོ་རང་རང་གི་བཞེད་གཞུང་དུ་བཀའ་ཡང་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་མཐའ་ཐུག་དབུ་
མར་གནས་པ་ལྟར། གཞུང་འདི་ཡང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་
བཞེད་མཁན་ཡང་། །རང་སྟོབ་རྩལ་དང་སྤྱིར་ཉེ་དེ་ལྟར་བཤད་གྲུང་འགལ་བ་མེད་
ལ། འོན་ཀྱང་དོན་དུ་གཞུང་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཟབ་དོན་མཐའ་ཐུག་པ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གསལ་བར་སྟོན་པས་ན། ཟབ་མེའི་མདོ་
སྡེ་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་ཚོས་ཅན་གྱི་འདོད་རྩལ་སེམས་
ཅམ་དང་མཐུན་ལ། དོན་དམ་ཚོས་ཉིད་གྱི་འདོད་རྩལ་དབུ་མ་དང་མཐུན་པས་མཐའ་
ཐུག་གི་དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་ཤིང་དབུ་སེམས་བྱུང་འཇུག་གི་རྩལ་གྱིས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུའི་གནད་སྟོན་པའི་རྩལ་དུ་གོ་ཞིང་བཤད་ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་
དགོངས་པ་གཏིང་སྤོན་པར་བཤད་པར་འགྲུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་འཆད་པ་ལ། མཚན་དོན། འགྲུར་ཐུག་གཞུང་
དོན། མཇུག་དོན་བཞི། དང་པོ་། མཚན་དོན་། །

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རྣམ་རྣམ་ཏུ་བྱི་བྱི་ག་ཏ། བོད་སྐད་དུ། ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ།

མྱུ་གཤམ་སྐད་དུ་རྒྱམ། བོད་སྐད་དུ་ཚོས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱུར་ཏེ་རྒྱམ་ཏེ་ཚོས་ཉིད། བོ་རྩོ་ག
 རྣམ་པར་འབྲེད་པ། ཀྲུ་རི་ཀྲུ་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ཚོས་ཅན་འཁོར་བ་དང་
 ཚོས་ཉིད་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་ཉོར་བར་སྟོན་ཅིང་
 རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་མཚན་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ རྩལ་གྲུང་ཕྱག་།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་
 དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གྱི་གྲགས་པ་མི་འདོར་བ་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་
 པའི་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དགའ་ལྡན་ན་བཞུགས་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་
 མཚན་པ་པོ་དེ་ལ་ལོ་རྩེ་བ་དག་གིས་འགྲུར་མཚན་པའི་ཐོག་མར་སྟོན་གསུམ་གྱས་པ་
 ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མཚན་པ་ཡིན་ཀོ། །

གསུམ་པ་ རྩལ་གྲུང་དོན་། ལ། བསྟན་བཅོས་རྩེ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་
 དང་། བརྩམ་བུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ རྩལ་གྲུང་བཅོས་
 རྩེ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་། ལ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྟེ།

གང་སྤྱིར་ཤེས་ནས་འགའ་ཞིག་སྤང་བུ་ཞིང་། །གཞན་དགའ་དགའ་
 ཞིག་མངོན་སུམ་བུ་བའི་སྤྱིར། །དེས་ན་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ལས་རྣམ་དབྱེ།
 །བྱེད་པར་འདོད་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་མཚན་དོ། །

ཤེས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བུ་ཞིང་། །གཞན་
 རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ཚོས་ཉིད་འགའ་ཞིག་ནི་
 མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བའི་སྤྱིར། །དེས་ན་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། །བྱེད་པར་
 འདོད་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་སོ། །

ཤེས་ནས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བུ་བ་འཁོར་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བའི་ཡིན་ཏེ་གང་ཞི་ན་སྐྱུ་
 ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཤིང་སྤང་བྱང་དུ་བའི་
 དངོས་པོ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ན་འཁོར་འདས་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པ་སྟོན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པར་འདོད་ནས་འཕགས་
 པ་བྱམས་པ་བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱིང་ཇི་ཆེན་པོས་
 བརྩམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ རྩལ་གྲུང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་། ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མཚན་པའི་དཔེས་མཇུག་བསྟན་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ རྩལ་གྲུང་
 བསྟན་པ་། ལ། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད། དེ་དག་གྲུབ་པའི་

ཚུལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དང་བརྟག་པ་བཞི། དང་པོ་། རྩོམ་པོ་བཟུང་། །

འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །ཚེས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ནི་འཁོར་བའོ། །ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་
མཚོན་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་འོ། །

ཡུལ་ཐ་དང་པའི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཚེ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །ཅི་རེ་ཞེས་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དེ་དག་ཉིད་
རྣམ་པར་དབྱེའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནམ། །འོན་ཏེ་འདི་དག་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ཞེས། །མང་པོ་རྣམས་
ལས་བཀོལ་ནས་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་དེ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་
གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེས།
གང་གིས་བསྐྱུས་པའི་འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས།
དེ་ལ་ཚེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི། །འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་ཐེག་གསུམ་གྱི།
།སྤྱང་ན་ལས་ནི་འདས་པ་འོ།

གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེས། ཚེས་དང་དེ་བཞིན་དུ། ཚེས་ཉིད་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་
ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
འདི་གཉིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་ལ་མ་
ཚོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཚེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་གཟུང་འཛིན་

གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བ་དང་རྣམ་མཁུན་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་འབྲུལ་བའི་སྤང་ཚུལ་གང་གི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བའི་
གཞི་གྱུར་བའི་ཚེས་རྣམས་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་
ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་འཁོར་བ་འདི་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། ཚེས་སུ་གྱུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པས་གནས་སྤང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་
མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ ། རྩོམ་པོ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་ ། ལ་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚེས་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ ། ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ ། །

གཉིས་དང་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་
པ་ནི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། མེད་པ་སྤང་བ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འོ།
།ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་མེད་པར་རྟོག་པ་ཙམ་མོ། །

དེ་ལྟར་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ནི་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཡིན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས། དེ་
ལ་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་དོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་དུ་གདགས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བརྗོད་པར། །སྤང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི།
།ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་སྟེ་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་སྤྱིར། །དེས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འོ། །དེ་ཡང་

ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མིན་ཅིང་། རྟོག་པ་ཙམ་ནི་སྤང་བ་འབྲུལ་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་ལོ། །

བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཞེས་བཟོད་པ་འཁོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་འདི་དང་དེ་ལྟར་ཞེན་
ཅིང་མིང་སྤོ་ཚོགས་ཀྱིས་མངོན་པར་བཟོད་པར་སྤང་བ་ཅན་འདི་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་
ཚུལ་བཞིན་གྱིས་པའི་རི་མོ་ལ་མཐོང་མན་མིད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྤང་བ་ལྟར་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དེ་ནི། སྤང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་ན་དཔེར་ན་སྤྱོད་
ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་
ཙམ་སྟེ། དུལ་མིད་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཉིས་སུ་སྤང་
བ་དེ་ནི་སྤང་དོར་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་
སྤང་བ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ནང་གི་ཡིད་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་མངོན་པར་བཟོད་ཅིང་
གདགས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་བཟོད་བྱའི་དོན་དུ་གྲུབ་
པ་མིད་ཅིང་། རང་གི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཚོས་སུ་བཟོད་པ་ཇི་སྟེད་
པ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའོ། །མདོར་བསྡུས་ན། གཉིས་སྤང་དང་གཉིས་
ཞེན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས་ཙམ་ལས་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་མིད་བཞིན་སྤང་
བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ །

གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། རྟོད་པ་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བའི་བྱུང་པར་
མིད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའི་བྱུང་པར་མིད་པ་དང་། །བཟོད་
པར་བྱ་བ་དང་རྟོད་པར་བྱེད་པ། །བྱུང་པར་མིད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གོང་ལས་བསྐྱོད་སྟེ། གཟུང་བ་དང་ནི་
འཛིན་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་། དེ་ལ་ཞེན་ནས་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོད་པར་བྱེད་
པའི་ཐ་སྟོན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱུར་མིད་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ ། རྟོད་དག་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ །

མིད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབྲུལ་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་སྟེ། རྒྱ་
མའི་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ལོ། །ཡོད་པ་མི་མཐོང་བས་
ཀྱང་དོ། །མིད་པ་དང་སྤང་བ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མིད་ན་
འབྲུལ་པ་དང་མ་འབྲུལ་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱུང་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

སྤར་བསྟན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབྲུལ་པ་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་གླུང་ཆེན་དང་རྗེས་དང་འབྲུལ་སོགས་པ་སྤྲུང་ཞིང་། །བདག་མེད་པ་རྣམས་པ་
གཉིས་ཡོད་པ་འདུང་སྤྲུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་མེད་པ་དང་སྤྲུང་བ་དག་ལས་གང་
རུང་ཞིག་མེད་པར་མི་འདོད་ཅིན། གལ་ཏེ་མེད་པ་དང་སྤྲུང་བ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ །མེད་
ན་འཁྲུལ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། །རྣམ་པར་བྱུང་བ་མི་
འཐད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མེད་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏེ་སྤྲུང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་མེད་པས་འཁྲུལ་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ་མེད་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པ་མེད་ན་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་མ་འཁྲུལ་པ་ནི་དེ་སྡོམ་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མེད་ན་རྣམ་པར་བྱུང་བར་
ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྡོམ་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབད་
པ་མེད་པ་གོལ་བར་འགྱུར་བས་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ། །འོན་ཏེ་སྤྲུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་མེད་
པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་མེད་པ་མེད་པས་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྤྲུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་ན་མ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །

དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྤྲུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་འཐད་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་
ནི། དངོས་པོའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྤྲུང་བའི་ཕྱིར་འཁྲུག་པའི་
སྤྲུང་བ་རབ་རིབ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་སུ་སྤྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སུ་ཞེན་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་
ཆགས་སྤྲོ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་གསལ་གྱི་སྟོབས་
ལས་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱུ་མའི་གླུང་ཆེན་གྱི་གཟུགས་དང་མི་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་བཟང་
མོ་སོགས་སྤྲུང་བ་བཞིན་དུ། ཚོས་འདི་དག་གྲང་མེད་བཞིན་དུ་སྤྲུང་ཞིང་དེའི་དབང་

གིས་གནས་ལུགས་སུ་ཡོ་ནས་ཡོད་པ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེའང་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྤྲུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
འཁོར་འདས་དང་འཁྲུལ་གོལ་འཐད་ཀྱི་གཞན་དུ་དེ་དག་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
དོན་དུ་མེད་པ་དང་མེད་བཞིན་སྤྲུང་བ་གཉིས་པོ་བྱུང་དུ་ཚོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དེ་
གཉིས་ལས་གང་རུང་ཞིག་མེད་ན་འཁྲུལ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་
འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་སུ་སྤྲུང་བ་ལྟར་ཡོད་ཅིང་
གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་འཇིན་པ་དེ་འཁྲུལ་བའམ་སྤྲིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འཐད་ལ། འཁྲུལ་བ་དེ་
ལས་བརྒྱུ་པའི་ཐབས་མེད་པས་སྤྲུང་འདས་གྲང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །དོན་ལ་མེད་པ་ལྟར་སྤྲུང་བ་ཡང་མེད་ན་སུ་ཡང་གཟུང་འཇིན་གྱི་འཁྲུལ་བ་ཅན་
དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་ཀུན་ཉོན་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པས་དེ་ལས་སྟོགས་
པ་རྣམ་བྱུང་ཞེས་བྱ་བའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པ་ལ་བཅད་དུ་མེད་
པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མེད་སྤྲུང་བྱུང་དུ་ཚོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཇིན་
པའི་འཁྲུལ་བ་ལ་ཀུན་ཉོན་སྟོགས་སྲིད་ཅིང་། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་
མ་འཁྲུལ་བའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤྲུང་འདས་གྲང་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟག་པ་།

གཉིས་པོ་དག་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་

ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅི་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ལས་སྒྲུབ་བར་བྱ་སྒྲུལ་ན། །ཚེས་
དང་ཚེས་ཉིད་གཉིས་པོ་དག་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། །སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །ཡོད་
པ་སྟེ་ཚེས་ཉིད་དང་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཚེས་དག། །ཁྱད་པར་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་ཚེས་ཉིད་ནི་
ཚེས་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཐ་དད་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཁོར་འདས་སམ་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་ཉིད་དང་། །ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་ན་ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱང་འདས་ནི་གནས་ལུགས་སུ་ཡི་ནས་ཡོད་པ་དང་ནི།
ཚེས་ཅན་འཁོར་བའི་ཚེས་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་རྣམས་ནི་སྤྱང་བ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་
མེད་པ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྟོན་དུ་དེ་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་།
གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་པའམ་ཡང་དག་པར་ན་ཚེས་ཉིད་ནི་ཚེས་ཅན་དེ་
དག་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ལས་གཞན་ཐ་དད་དུ་མེད་པས། །ཡོད་པ་ཚེས་
ཉིད་དང་མེད་པ་ཚེས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྟོས་ཏེ་སྤྱང་དོར་སྤྱེ་བ་ཙམ་ལས། །དོན་ཐ་
དད་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའང་མ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་། ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་། །ལ་སྟོམ་དུ་བསྟན་པ་

དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་། །སྟོམ་དུ་བསྟན་པ་། །

རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚེས་ཉིད་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་
གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་གནས་
པ་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་
པར་སྤྱང་བ་དང་སོ་སོ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལས་ཇི་ལྟར་ཚེས་དེ་ལ་ཞུགས་པའམ། ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་ཞུགས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚེས་དག་ལ། །འཇུག་པ་སྤྱང་བ་མེད་པ་སྟེ།
།དེ་དག་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་ནི་གྲུབ་པ་དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཅིང་། །གནས་ནི་
ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྤྱང་བ་ནི། །མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
འཇུག་པས་སོ། །

ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོན་སེམས་ཚེས་དག་ལ་
འཇུག་པ་ནི་ཚེས་དེ་དག་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་སྤྱང་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་གིས་
ན་སྤྱང་བྱ་འཁོར་བའི་ཚེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུས་མ་ལུས་པ་
བདེ་སྒྲིག་ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་པའི་ཚུལ་དུག་པོ་དེ་གང་
ཞེ་ན། འཁོར་བའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་
དང་ནི། དེའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚེས་
དང་ཚེས་ཉིད་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འཇུག་པ་
དང་། འཁོར་བ་དེ་ཡི་གནས་ནི་ཐུན་མོང་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཐུན་

མོང་མིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་སམ་འཇུག་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཇིན་པར་སྤང་བ་དེ་
ནི་མེད་པའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་དུག་གི་སྐྱོན་ས་བསྟན་པས་
དེའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་རུས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིམ་གྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་
དང་། ལྷི་མ་གསུམ་སྐབས་འདིར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་། གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་
བསྟན་པ་། །

མཚན་ཉིད་དང་། གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་མདོར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་འདི་ཇི་ལྟར་
མདོར་བསྟན་པར་སྤང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པ་དང་། མེད་པ་དང་སྤང་བ་དག་
ལས་གང་རུང་ཞིག་མེད་ན་སོགས་དང་། གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སོ་སོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཇི་
ལྟར་མདོར་བསྟན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཇུག་པ་དུག་བསྟན་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་
མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་གོང་དུ་ཇི་ལྟར་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ལྷི་མ་གསུམ་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་། །ལ། གནས་གཉིས་པོ་བཤད་པ་

དང་། གཟུང་འཇིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་། གནས་
གཉིས་པོ་བཤད་པ་། །ལ་ཐུན་མོང་དུ། མདོར་བསྟན། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་། ཐུན་མོང་དུ། མདོར་བསྟན། །།

གང་གང་ན་འཁོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་
དང་སྒྲོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །སྒྲོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་བ་བཞིན་ཉིད་
དུ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

གང་ཞིག་འཁོར་བ་དང་གནས་གང་དུ་འཁོར་བ་ན། །དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཚོས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་པར་གནས་པ་
སྟེ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྒྲོད་གྱི་ཁམས་ཡིན་ལ། །སྒྲོད་གྱི་ཁམས་ནི་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར།
།རྣམ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུད་སོ་སོར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཐུན་
མོང་བ་དང་། །ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་ཞིག་སྒྲོད་གྱི་ཁམས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་
སྒྲོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྲགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཁོར་
བར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བྲགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་
རྟེན་སྒྲོད་གྱི་ཁམས་གཉིས་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་བའི་གནས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
མེད་དོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མིན་དེ་དག་གང་ཞེན། སྒྲོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་འདི་དག་ནི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཐུན་མོང་ལྟར་སྤང་
ཞིང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པའམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་གནས་ཐུན་མོང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་
ཐུན་མོང་བར་གྱུར་པ་དང་། ཡང་ན་འགའ་ཞིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའང་
ཡོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ ། སོ་སེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། གནས་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་དང་།
ཐུན་མིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ ། གནས་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་ ། །

སྐྱེ་བ་དང་། ཐ་སྐྱད་དང་། རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ཚར་གཅོད་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་ཕན་ཚུན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཕན་ཚུན་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནི་
ཐུན་མོང་བའོ། །

དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་དང་། །གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་ཚར་གཅོད་པ་
དང་། །གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་ནི་གཞོན་པ་དང་། །ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འདོད་ཆགས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་རྒྱུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་
ཚུན་རྒྱ། །ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཇི་
ལྟར་བཞག་ཅེན། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། ལུས་དང་ངག་གི་ཐ་སྐྱད་རྣམ་པར་རིག་
པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞན་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ཚར་གཅོད་པ་དང་།

ཕན་འདོགས་པ་དང་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་སོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་ཚུན་དུ་བདག་པོ་ཡི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་འདི་དག་ནི་སྤང་གྱུར་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། རང་གི་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པ་མ་གཉིས་
ཀྱིས་བོན་ལས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་དེས་འབྲས་བུ་མངལ་
ནས་སྐྱེས་པའི་ལུས་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་སྐྱད་ཐུན་མོང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་ངག་
གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས། གཞན་ལྟ་བུ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྐྱོན་སེམས་རྗེས་སུ་བཟུང་
བ་དང་ཤག་འབྱེད་པ་དང་གཡུལ་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། འཇིགས་
པ་ལས་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་དང་། བརྒྱུད་བརྟེན་སོགས་གཞོན་
པ་བྱེད་པ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སེམས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་ངན་བསྟན་པ་དང་
ཆགས་པ་སོགས་བསྐྱེད་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་པ་རོལ་པོས་བདག་རྐྱེན་
བྱས་ཤིང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་
གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་སྐྱད་དུ་རྒྱ་རྐྱེན་དེ་དག་ཚོགས་པས་འབྲས་
བུ་དེ་དག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་ལ་བདག་པོའི་རྒྱ་ཞེས་སྐྱོས་པས་རྣམ་པར་རིག་
པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་སྤྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་སོགས་
ཐུན་མོང་བ་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱང་ནང་གི་རྣམ་པར་རིག་པའི་གཟུང་ཆ་ཙམ་ལས་
གཞན་དུ་མེད་པས་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའང་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱུན་མིན་བཤད་པ་ ། །

གནས་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ལས་དང་བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་
བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། ལྷོ་བ་དང་། བཅིངས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་བ་ནི་ལྷན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་འོ། །

འོན་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ཞེས། དེ་ལ་གནས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་འཇུག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། །བདེ་བ་དང་ལྷག་བསྐྱེད་བ་དང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་
ལས་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྷོ་བ་དང་ནི་བཅིངས་པ་དང་། །རྒྱུ་ལ་བ་རྣམས་ནི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སོ་སོ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་ཕན་ཚུན་རྒྱུད་སོ་སོར་དེར་སྐྱེད་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ལྷན་མོང་མ་
ཡིན་པ་འོ། །

གནས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཚོགས་བདུན་
དང་། སོ་སོའི་བདེ་སྐྱེད་ལྷོང་བ་དང་། སེམས་པས་ལས་བསགས་པ་དང་། འཆི་
འཕོ་བ་དང་། སོ་སོའི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་ནི། འཁོར་བར་བཅིང་བ་དང་།
འཁོར་བ་ལས་རྒྱུ་ལ་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོང་གྱུར་ལྷན་མིན་དེ་དག་སེམས་ཅན་གཞན་དང་ལྷན་
མོང་དུ་གྱུར་མི་བཏུབ་པས། དེ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ ། ལ། ལྷོ་ལོ་
གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་
གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ ། ལྷོ་ལོ་གཟུང་བ་མེད་
པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་ ། ལ། འཛིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་
གཟུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ ། འཛིན་པ་
ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ ། །

ལྷན་མོང་དུ་ལྷོ་ལོ་དུ་གཟུང་བར་སྐྱེད་བ་ཉིད་ནི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་
ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་དོན་མེད་དེ། ལྷན་མོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འོ། །

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་སྐྱེད་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ལྷོ་ལོ་གྱི་གཟུང་བ་ལྷན་མོང་བར། །སྐྱེད་བ་རྒྱུད་
སོ་སོའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་འོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་དེར་སྐྱེད་བའི་ཚེ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལས་ལྷོ་ལོ་དུ། །གྱུར་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྷན་མོང་བ་
ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་དེར་སྐྱེད་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་གཅིག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །

ལྷོ་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འདི་སྐྱེད་དུ་བསྟོན་བྱ་ལྷན་མོང་བའི་རི་ལ་
སོགས་པ་རྩལ་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་འདི་ལྟར་བསྟོན་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྷོ་དོན་གྲུབ་
བོ་སྐྱེད་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལོ་གྱི་གཟུང་བ་གང་ཞིག་ལྷན་མོང་བར་སྐྱེད་བ་རི་ལ་
སོགས་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷོ་དོན་བཅའ་པོའི་ངོ་བོར་གྲུབ་

གང་སྐྱོད་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་སྐྱོད་བ་ཡིན་པ་ཙམ་ནི་སྐྱུ་གུང་བསྐྱོད་ག་
མི་རྣམས་མོད་ཀྱི། དེས་སྐྱོད་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྐྱུ་བ་པ་དང་།
སྐྱོད་བ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་སེམས་
གུང་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་སྤྱི་དོན་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་
སེམས་མེད་པ་ན་སྐྱུ་བ་པ་དང་། ས་རོལ་གྱི་སེམས་སྐྱོད་བ་དེ་རང་གི་སེམས་དང་
རྗེས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ལོ་སྟམ་ན། སྐྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སོགས་ཐུན་མོང་
བ་ལྟར་སྐྱོད་བ་དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་བ་གང་ཞིག་རྣམ་
པར་རིག་པ་འཕམ་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཞན་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་དེས་ནི། རིགས་སྒྲགས་དང་བསམ་
གཏུན་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་ཤེས་སུ་ཟུ་ཟུ་
གྱང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ཀྱི་
འཇིག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་གཅིག་ལ་གཅིག་པམ་ཚུན་
དངོས་སུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དག་ལ་ནི།
རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ས་རོལ་གྱི་སེམས་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱོད་བའི་སྤྱིར་
དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། ཏིང་ངེ་འཇིག་དེ་ཡི་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་འདས་
མ་འོངས་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བར་ས་རོལ་གྱི་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་
ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཙམ་རབ་ཏུ་སྐྱོད་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་
ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་རང་ཉིད་དང་རྗེས་གཅིག་
ཏུ་སྐྱོད་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཤེས་ཚུལ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པས།

པལ་པའི་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་སོགས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་གྱང་། དེ་དང་
སྐྱོད་བ་འདྲ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །འོ་ན་ས་རོལ་གྱི་སེམས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
དོན་གྱང་དངོས་སུ་སྐྱོད་བར་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྐྱོད་ན་ཅི་འགལ་སྟམ་ན། རང་གི་
བག་ཆགས་སད་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་ཉིད་དོན་ལྟར་སྐྱོད་བ་དེ་མེད་ན་སྤྱི་དོན་
ཡོད་དུ་རྒྱུག་གྱང་མི་སྐྱོད་སྟེ། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པས་
གཟུགས་བཞིན་ལོ། །རང་གི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་ན་སྤྱི་དོན་ཡན་གར་བ་
ཡོད་མི་དགོས་ཏེ་ཡི་དྲགས་ལ་རྣམ་དང་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རྣམ་མཁའི་
སྐྱོད་བ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་སྐྱོད་བ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་
བར་ཟད་དེ། སྐྱོད་བའི་དབང་གིས་སེམས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་
གཞན་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་སྐྱུང་ན་ལས་
འདས་གྱང་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་
ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་དེ་ལ་ཅི་སྐྱོད་བ་
དེའི་ཡི་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་ན་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། སངས་རྒྱས་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདྲ་
ཤེས་མི་མངའ་སྟེ་ཚོས་ཉིད་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པས་
ན་དེ་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་དཔག་
པར་མི་རྣམས་པར་གསུངས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འགག་པ། ཚོས་ཉིད་སྐྱུང་ན་
འདས་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་ ། རི།

གཟུང་བར་སྐྱང་བ་མེད་ན་འཛིན་པར་སྐྱང་བ་མེད་པར་ཡང་རབ་ཏུ་གྲུབ་
པོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྐྱང་བ་མེད་པར་རྟོག་པར་རབ་ཏུ་
གྲུབ་པོ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་སྣོད་བ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་
མ་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུང་བར་སྐྱང་བ་དེ་མེད་པར་གྲུབ་ན། །འཛིན་པར་སྐྱང་བ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གཟུང་བ་མེད་
ན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་གཟུང་བ་དང་། །འཛིན་པར་
སྐྱང་བ་མེད་པ་ལ། །འཇུག་པ་གྲུབ་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས། །གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་
ཀུན་ནས་སྣང་བ་གྲུབ་པས་སོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཡང་འགལ་བའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གཟུང་བར་སྐྱང་བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་འཛིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་
པར་གྲུབ་ན། །འཛིན་པར་སྐྱང་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འཛིན་པ་
ནི་གཟུང་བ་ལ་སྟོམ་ཏེ་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་གར་དུ་རྣམ་ཡང་མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མེད་
པའི་རིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ནི་བདག་གཉིས་
ཀྱིས་སྣོད་པའི་ཡོངས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་
རྟོགས་དགོས་ན་དབྱུ་མ་པས་ལྟ་ཅི་སྟོམ་སོ། །སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་དེའི་རང་བཞིན་
ལ་སྣོད་ཉིད་བཅུ་དུག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་པ་གཟུང་

འཛིན་གྱི་ཚོས་གང་དུ་ཡང་བསམ་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་སྟོས་བྲལ་དུ་
འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བརྗོད་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་
གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སུན་སྤངས་ཏེ་
གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པ་མེད་པའི་སྣོད་པ་དང་བྱང་དུ་ཞུགས་
པའི་རང་སེམས་གདོད་ནས་དག་པའི་འོད་གསལ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་དབྱུ་མ་ཡང་དག་
པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དབྱུ་སེམས་འདི་གཉིས་ཞེན་པའི་གནད་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ཆོད་
མ་ཆོད་གྱི་བྱུང་པར་ལས། །མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྟོགས་འདྲ་བ་ལྟ་བུར་འོང་
བས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པར་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་ལ་འདི་གཉིས་བྱུང་མེད་ལྟ་བུར་མཇོང་པའང་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །འོད་
དུ་བཤད་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་དེ་ཡི་དོན་ལ་
ཙེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྐྱང་བ་མེད་པ་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་གྲུབ་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།
།གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའམ། །ཡོད་བཞིན་
དུ་དེ་མི་སྐྱང་བར་གཉིས་སུ་སྐྱང་བའི་འབྲུལ་བ་དེ་འགྱུར་བར་མི་འཐད་སྟམ་ན། །དེ་
ལ་མི་འཐད་པ་མེད་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སྐྱང་གི་བག་ཆགས་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཅན་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་ནས་སྣང་
བའམ་མངོན་དུ་སད་པའམ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་ན། །རྒྱ་དེ་ལས་འབྲུལ་
ཞིང་འཁོར་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་སྦྱིས་སུ་གནས་

པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་སྤང་མི་རྒྱུ་སམ་སྒྲིམ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡོངས་
སྒྲིམ་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཉོག་སྒྲིམ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ན་དེ་
མངོན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཉིས་མེད་ལ་འཇུག་པ་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་བརྗོད་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལྷོ་མ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྷོ་མ་
དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་། ལྷོ་མ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་།

རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཉོག་སྒྲིམ་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་
ཉིད་དང་། གུན་ཏུ་གནས་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་།
རྗེས་སུ་བྱུང་པ་དང་། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་དེ་རབ་ཏུ་ཉོག་སྒྲིམ་
པའོ། །

དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་
ཉིད་ལ། །འཇུག་པ་སྒྲིམ་མེད་པ་སྟེ། །མཚན་ཉིད་དང་གུན་ཏུ་གནས་པ་དང་། །དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་
རེག་པ་དང་། །རྗེས་སུ་བྱུང་པ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ། །ཉེ་བར་སོན་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

དོན་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྒྲིམ་མེད་པ་སྟེ། གང་ཞེས་དོན་
དུག་པོ་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་མ་ལུས་པ་བདེ་སྒྲིམ་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་

སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་གཞི་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡང་ན་ཚོས་ཉིད་དེ་དམིགས་པ་གང་
ལ་གུན་ཏུ་གནས་པ་དེའི་གཞི་དང་། དེ་དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
མངོན་སུམ་རེག་པ་དང་། སྤྲུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་བྱུང་པ་དང་།
ཚོས་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་
འཇུག་པ་དང་དུག་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་། ལྷོ་མ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་། ལྷོ་མ་གྱི་དོན་བཞིན་དུག་པོ་དེ་སོ་སོར་
བཤད་པ་ལ། དང་པོ་། མཚན་ཉིད་།

མཚན་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དེ་མདོ་ནི་ཇི་ལྟར་བཞིན་ནོ། །

ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན་གོང་དུ་མདོ་དུ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་
པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཟུང་བ་སོགས་བཞི་དང་བྲལ་བར་ནི་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། གུན་ཏུ་གནས་པ་།

གུན་ཏུ་གནས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། མདོ་སྡེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་

བཙུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོག་གི་ཚོགས་སོ། །

གནས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་དང་དབང་ས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

གནས་ནི་བརྗོད་བྱ་ཀུན་གྱི་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དང་། །རྗོད་བྱེད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་སྐྱོད་དུ་གླུང་
དོར་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་
སྤང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། །གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉུགས་པ་ལས་ལམ་སྐྱབ་
ཚུལ་ལ་མ་ཚོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ ། རིས་པར་འབྱེད་པ་ ། །

རིས་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

གཉིས་སྒོས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བས་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་
ལ་རིས་པར་འབྱེད་པ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ། །བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས།
།བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །

དོན་དེ་ལ་རིས་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལི་
དགོངས་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་
ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རིས་པར་འབྱེད་ཅེས་བྱ་སྐྱེད་ན། ཚོགས་སྦྱོར་དུ་མདོ་
སྡེའི་དོན་བཞིན་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིས་
པར་འབྱེད་པའམ་ངོས་ཟིན་པ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་ ། རིག་པ་ ། །

རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་ཉིད་རབ་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་སྟེ། མདོན་སུམ་ཉིད་དུ་
སྦྱོར་བས་སོ། །

རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མདོན་སུམ་གྱི། །ཚུལ་དུ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། །ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱུར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དོན་སྦྱི་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་མཉམ་བཞག་དུ་མདོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་སྤང་གི་དྲི་
མས་དག་པ་མདོན་དུ་ཐོབ་ཅིང་། །རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །

ལྷ་བ་ ། རྗེས་སྲུང་ན་པོ།

རྗེས་སྲུང་ན་པོ་ནི་རྗེ་ལྷ་ར་རིག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེའི་

དྲི་མ་སེལ་བའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རྗེས་སྲུང་ན་པོ་རིག་པས་ནི། །རྗེ་ལྷ་ར་མཐོང་བའི་དོན་ལ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། །བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བསྐྱོམ་པས་

སྤང་བར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་ལྷག་མ་སྤང་བའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོགས་ལོ། །

རྗེས་སྲུང་ན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་སོ་སོ་རང་རིག་པས་ནི་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་

མཐོང་བའི་དོན་ཉོགས་ཟིན་ལ། །སྤང་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ན་ཡང་ཡང་

དྲན་ཞིང་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་

བརྗོད་པ་སྟེ། །བསྐྱོམ་ལམ་དེ་ནི་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་སེལ་བའི་

ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའོ། །

དུག་པ་ ། རྗེས་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ ། ལ་མཐར་ཐུག་གི་གནས་

ཡོངས་སྲུང་ལྷ་བའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། །དེའི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱས་

པར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ ། མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཡོངས་སྲུང་ལྷ་བའི་ངོ་བོ་ངོས་

བཟུང་བ་ ། །

དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་

ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་སྤང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་གནས་

ཡོངས་སྲུང་ལྷ་བའི་ཡོངས་སྲུང་གྱུ་བའོ། །

དེ་ལ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །ཉེ་བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །ཐམས་ཅད་

དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ། །སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་ལྷག་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་

དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞེག་མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་

དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཅམ་དུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ཞེས་

བརྗོད་དོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་

བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སྟོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །གནས་སྤང་རྣམ་

པ་ཀུན་དུ་མཚུངས་པར་གྱུར་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་ཡིན་

ལ། །དེ་ཡང་དེའི་ཚོ་གནས་གྱུར་པ་ཡོངས་སྲུང་གྱོགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་

གནས་གྱུར་ཅམ་ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ས་འདིར་གནས་གྱུར་མཐར་

ཐུག་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། དེའི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། ལ། །མདོར་བསྟན་

པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ ། མདོར་བསྟན་པ་ ། །

རྣམ་པ་བརྩུ་རྣམས་གྲིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ནི་གོང་ན་
མེད་པ་སྟེ། རོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་དང་། གང་ཟག་དང་། བྱད་པར་དང་
། དགོས་པ་དང་། གནས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉེས་
དམིགས་དང་། བཅ་ཡོན་ལ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལོ། །

དེ་ཡང་གནས་གྱུར་པ། ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་ཞུགས་པ་སྐྱོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཞེས། རྣམ་པ་བརྩུས། ། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་རོ་བོ་དང་རྣམས་དང་གང་ཟག་དང་། །བྱད་པར་དང་དགོས་པ་དང་གནས་དང་ནི། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་བཅ་ཡོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

དོན་རྣམ་པ་བརྩུས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཤེས་ཤིང་སྦྱོབ་པའི་ཚུལ་གྲིས་
འཇུག་པ་ནི་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བརྩུ་པོ་དེས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་ཇི་
ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅིང་དེ་སྦྱོབ་པ་ལས་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བརྩུ་པོ་དེ་གང་ཞེས། རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་འཇུག་དང་། གང་
ཟག་དང་། བྱད་པར་དང་། དགོས་པ་དང་། དེའི་གནས་སམ་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་
ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། དེ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཡོད་པའི་
བཅ་ཡོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱས་
བཤད་བརྩུ་ལས། དང་པོ་ ། རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ །

ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སྦྱོ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྦྱང་བ་དང་སྦྱང་བའོ། །

དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པའམ་ངོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། སྦྱོ་བུར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་གོ་
རིམ་བཞིན་མི་སྦྱང་བའི་དོན་དང་། །སྦྱང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལོ། །

དེ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། སྦྱོ་བུར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་མི་སྦྱང་བ་དང་སྦྱང་བའི་དོན་དུ་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་
སྦྱོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཚོས་ཉིད་དྲི་བུལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་བཞིན་པར་
སྦྱང་བའོ། །

གཉིས་པ་ ། དངོས་པོ་འཇུག་ །

དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱོན་མོང་གི་སྦྱོད་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དུ་གྱུར་པ་དང་། མདོ་སྟེན་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་།
སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །

དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ནི། །སྐྱོན་མོང་བ་སྦྱོད་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
བ་དང་། །མདོ་སྟེན་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཉིད་གྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་དང་། །སྐྱོན་མོང་མིན་

པ་སེམས་ཅན་གྱི། །ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལོ། །དེའང་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། །དེའི་རྗེས་
སུ་སོང་བའི་དབྱེ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་སྒྲུབ་བ་དང་འདོམས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་འབྲས་
བུ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་དངོས་པོ་འཇུག་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྐབས་
འདིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་སྟོན་གྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའཇུག་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་དང་། མིང་ཚིག་ཡི་གའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བའི་རྗེས་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་མདོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་རྒྱུད་སོ་སོས་
བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི་
ཚོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་གྱུར་པ་དང་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་འགའ་ཅམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་
ན་གནས་གྱུར་པའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཚོས་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
མཐའ་དང་མཉམ་པའི་གནས་གྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་།
འདིར་སྟོན་དང་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ལུས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་བའི་མཐའ་
དབུས་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེལ་བ་ཚོས་སྐྱོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་མདོ་སྟེས་
མཚོན་པའི་ངག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་
དབྱུངས་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་ཅིང་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ལོངས་
སྐྱོབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཀུན་གཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་བདུན་

གནས་གྱུར་པ་ཡི་ཤེས་ལྡན་མཁུན་པ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱོབ་པ་ལོ། །ཡང་
ན་རིམ་པ་བཞིན་ཞིང་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་
འདོམས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལུང་
སྟོན་པའི་བྱུང་པར་དུ་བསྟོན་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་ངག་གི་སྐྱུར་བསྐྱུས་པ་
ནི་གནས་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་ན་ཐུན་མོང་དུ་སྒྲུབ་རུང་བ། སེམས་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པ་
ཡིན་ལ། གནས་གྱུར་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བ་ལས་ཐ་
དད་པ་དང་། མ་དག་པ་མེད་པས་རང་སྒྲུབ་དག་པ་འབའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ཏེ་
སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནའང་། གནས་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་དོ་ལ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་བསྟན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། །གང་ཟག་། །

གང་ཟག་ཏོགས་པ་ནི་དང་པོ་གཉིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱི་ལོ། །སྤྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དོ། །

གང་ཟག་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་གནས་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གནས་གྱུར་པ་སྤྱི་མ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ནི། །རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གང་ཟག་གི་གནས་གྲུང་བ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་
གྲུང་དང་པོ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཡུལ་དུ་
གྲུང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་སྟེ། སྐྱུ་གསུམ་ལྟར་ན་ཚོས་སྐྱུ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཡོངས་སྐྱུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུལ་དུ་གྲུང་
བའོ། །ཞིང་ཁམས་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་དམ་པའི་ཚོས་ཚད་མེད་པའི་
སྒྲིང་བ་ལ་དབང་འགྲུང་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
ཡོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་སེམས་ཀྱི་གནས་གྲུང་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་
རྣམས་དང་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཇི་ལྟར་ཞེན་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་
བའི་སྐྱུ་སྐྱུ་མཐོང་རུས་པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་གི་ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་ཉན་མོངས་
པའི་ཡོད་གནས་གྲུང་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་མ་དེའི་ཆ་ཅམ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་མ་འདི་
འཕགས་པ་བཞི་བོའི་ཡང་ཐུན་མོང་ལྟ་བུར་གསུངས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་
སེམས་ཀྱི་གནས་གྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དོ། །

བཞི་བ་། ། བྱང་པར་། །

བྱང་པར་རྫོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་པར་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་།
ཡོངས་སྐྱུ་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་པར་དང་། སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ཐོབ་པའི་བྱང་པར་

བྱང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་། རྫོན་པ་དང་། འགྲུང་པ་བརྟེན་པའི་བྱང་
པར་གྱི་སྤྱིར་རོ། །

བྱང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི། །ཞིང་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་བྱང་པར་དང་། །ཚོས་སྐྱུ་དང་ཡོངས་སྐྱུ་དུ་རྫོགས་པ་དང་། །སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ཐོབ་པས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་པ་དང་། །ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དོ་མཚར་གྱི་སྐོ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་པ་འདོམས་པ་དང་ནི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་དབང་འགྲུང་བ་ཉིད། །ཐོབ་པའི་བྱང་པར་ལས་
ཡིན་ནོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་བྱང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གྲུང་ཏེ། གང་གིས་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་གནས་གྲུང་མཐར་ཐུག་ཐོབ་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཞེན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་
གྲུང་པའམ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའམ། བྱང་པར་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་
བའི་སྤྱིར། རྣམ་མཁའ་མཐས་གཏུག་པར་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་པར་དང་ཚོས་
ཀྱི་སྐྱུ་དང་། ཡོངས་སྐྱུ་དུ་རྫོགས་པ་དང་། སྐྱུ་སྐྱུ་གསུམ་པོ་ཐོབ་པས་རིམ་པ་ལྟར།
ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཚོས་ལྷན་དུ་བྱང་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདོམས་པར་མཇུག་པ་དང་ནི། མངོན་ཤེས་སོགས་
ཀྱི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་མངའ་
དབང་འགྲུང་བ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བྱང་པར་ལས་ནི་ཉན་རང་ལས་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་ ༼ དགོས་པ་ ༽།

དགོས་པ་ རྟོགས་པ་ རི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་སྟོན་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་དང་། ས་བཅུ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའི་
བྱུང་པར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །

དགོས་པ་ རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །བྱུང་པར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ་
རྟོགས་པའི་བྱུང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ཡི།
།གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་དང་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་
པ་ལ། །རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའི་བྱུང་པར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ལ་དགོས་པའམ་མཁོ་བའི་རྒྱ་
ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་རྟོགས་པའམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་
མེད་པའི་བྱུང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དེ་ཡི་དོན་དུ་སྟོས་ལམ་བཟུང་བ་སྟེ།
བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་
བྱུང་པར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ཡི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་བྱ་བ་དེན་པ་གཉིས་ལ་སྟོ་
འདོགས་ཆོད་པའི་བྱུང་པར་དང་། སྤང་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ས་
བཅུ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའི་བྱུང་པར་དང་གསུམ་གྱིས་ཉན་རང་གི་
ལམ་ལས་འཕགས་པའི་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱ་གཏན་ལ་དབབ་པར་

བྱའོ། །དེ་ནི་དགོས་པའི་བྱུང་པར་རོ། །

དུག་པ་རྟོན་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་ལའདད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ ༼ མདོར་བསྟན་ ༽།

གནས་རྟོགས་པ་ནི། རྣམ་པ་དུག་གིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དུག་གིས་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ལས་
དང་། མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལས་དང་། ཡང་དག་པར་སྐྱོར་བ་
ལས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བན་ཡོན་གྱི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་སམ་རྟོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ།
།འཇུག་པ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཏེ། །དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་སྤངས་པ་དང་། །ཡང་དག་པ་ཡི་སྐྱོར་བ་
དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་བན་ཡོན་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་གནས་སམ་གཞི་འམ་རྟོན་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
མདོན་དུ་གྱུར་ཅིང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་པར་རྟོགས་པའི་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་ཐོབ་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་རྣམ་ཡང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
ནི་དེ་འཐོབ་པའི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན་དེའི་རྒྱལ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབབ་པ་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཏེ། གང་ཞེན་

གང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྐྱོད་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོད་
ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཡི་སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་ལས་སམ་སྒྲོད་
ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕན་
ཡོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱས་བཤད་ ། ལ་མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེ་དུག་པོ་
བཤད་པ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ ། དམིགས་པ་ ། །

རྣམ་པ་བཞེས་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང་། དེ་
ལ་མོས་པ་དང་། ཇིས་པ་དང་། ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་ལ། །འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་འདི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་
པ་དང་དེ་ལ་ཇིས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་གང་རུང་ཞིག་
མེད་ན་དེ་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །

དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
སྟོན་པ་ཡི་གཞུང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་དམིགས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

བཤེས་གཉེན་བསྟན་ནས་གདམས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་
ལ་མོས་པ་མཚོག་དུ་བྱ་བ་དང་། དེའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞེས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ངེས་
པ་སྐྱོད་པ་དང་། ཇིས་པའི་དོན་བཞེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་ནི་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་དང་བཞེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོད་པར་བྱ་སྟེ།
དམིགས་པ་དེ་བཞིའི་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་ཡང་དེ་ཚུལ་བཞེན་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་
པས་དེ་བཞེན་དུ་བྱ་བར་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། མཚན་མ་སྤངས་པ་ ། །

རྣམ་པ་བཞེས་མཚན་མ་སྤོང་བ་རྟོགས་པ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་།
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་། དེ་བཞེན་ཉིད་དང་། རྟོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་
མ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ལས་ཏེ། རགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། ལྷ་བ་དང་།
རིང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་རྣམས་གངས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞེན་དུ་འདིས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ། །འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་སྟེ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤངས་པ་དང་གཉེན་པོ་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤངས་
པ་དང་། །དེ་བཞེན་ཉིད་དོ་སྟོམ་པའི་འབད་ཚུལ་ཡང་སྤངས་པ་དང་ས་རྣམས་སུ་བསྐྱོམ་པས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡི། །མཚན་མ་དག་ནི་སྤངས་པ་ལས་སོ། །འདིས་ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ། །དང་པོ་
ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྟོགས་པར་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་རགས་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་

དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འབྲིང་དང་གསུམ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཕྱ་
མོ་དང་། །བཞི་པ་ནི་བསྐྱེམས་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི། །མཚན་མ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ཅོ། །

བསྐྱེམ་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
འདོད་ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་པ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། སྤོང་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་སྦྱུག་པ་སོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། དམིགས་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པ་འམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་སྟོབས་བརུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡི་ཚོས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་
མ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམ་
པར་སྤངས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་ཞེས་སོ། །མཚན་མ་བཞི་སྤངས་
པ་འདིས་ནི་གོང་གི་རིམ་པ་ཇི་སྟབས་བཞིན་དུ། རགས་པ་དང་འབྲིང་དང་ཕྱ་མོ་དང་
ཡུན་རིང་དུ་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི་མཚན་མ་སྤང་དཀའ་བའི་བར་
དུ་རིམ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གཟུངས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཅོ། །དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་པའི་
རྒྱ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་རྟོགས་སྤྲོ་ཞིང་
ཡིད་འབྱུང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་ནི་རགས་པ་སྟེ་དང་
པོར་སྤོང་དོ། །དེའི་གཉེན་པོ་མི་སྦྱུག་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྟོབས་མཚན་མ་
འབྱུང་པོ་སྟེ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་སྤོང་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤང་བུ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་སྤྲོ་
ན་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་རྟོགས་བྱའི་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞེན་ཞིང་མཚན་མར་འཛིན་

པ་ནི་རྟོག་པ་ཕྱ་མོ་སྤང་དཀའ་བ་སྟེ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་སྤོང་དོ། །རྟོག་པ་ལ་ཞེན་པའི་
མཚན་མ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤོང་སྟེ། དེ་ནི་ས་དང་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་གོང་མའི་
རྟོག་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཕྱ་མོ་མི་འདོད་བས་ཡུན་རིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
སྟེ་དག་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པའི་བར་དུ་རྟོག་པ་ཕྱ་མོའི་ཚུལ་དུ་རྒྱུད་
ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་ ། ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ །

ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དམིགས་པའི་
སྦྱར་བ་ལས་དང་། མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་ལས་དང་། དམིགས་པ་མི་
དམིགས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱར་བ་ལས་དང་། མི་དམིགས་པ་དམིགས་པར་སྦྱར་
བ་ལས་སོ། །

ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ། །འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་
ནི་སྦྱར་བ་དང་། །དོན་མི་དམིགས་པ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། །རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་ན་རྣམ་
པར་རིག་པ་མི་འཐད་པས་དམིགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། །གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པ་
གཉིས་སུ་མེད་པ་དམིགས་པའི་སྦྱར་བའོ། །

ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོར་
ཚོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་ནི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

གཟུང་བ་ལ་དམིགས་པའམ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་འཛིན་གང་དུའང་མི་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱེད་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སྒྲུབ་ལ།
དེ་ལས་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
རྒྱད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ཏེ། རྫོང་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སུ་གསུངས་པ་
དང་ཚུལ་འདྲའོ། །

བཞི་པ་། །མཚན་ཉིད་།།

མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་པའི་སྤྱིར་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་བརྗོད་པ་དང་བུལ་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་
རབ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ནི་གཉིས་དང་། ཇི་
ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཡུལ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་
། སྤོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སུ་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། གནས་མེད་པ། སྤང་བ་མེད་
པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་སོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གསལ་བར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བའི་སྤྱིར་ནི་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་

ཅད་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་ཉིད་གནས་པ་ཉིད་ལས་ནི།
།གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི། ཚོས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤང་
བ་མེད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་ནི། ཇི་ལྟར་ཡིད་གྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། །དབང་པོ་
ཡུལ་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། །སྤོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། །དེ་ལྟར་ན་ཅི་ཞིག་
བསྟན་པར་འགྲུར་ཞེ་ན། དེས་ན་འདིས་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སུ་བརྟག་ཏུ་
མེད་པ། །མངོན་པར་བརྗོད་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པར་གནས་མེད་པ།
།གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་མེད་པ། །སྤོད་ཀྱི་
དངོས་པོ་མི་སྤང་བས་གནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། མཚན་ཉིད་
མདོ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་
ཅད། །ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དང་མཉམ་པར་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཉེ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་པ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱི་གུ་
དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་
ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་སྤང་བེད་དུ་བཞག་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་། སྤང་བཅས་སུ་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ། ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཉིད་ལས་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སམ་

ཡང་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྒྲོས་དབྱེར་མེད་ཅིང་ངག་གིས་མཐའ་འཇགས་ལ་ལྷན་པ་གང་
དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ཡང་མཐར་
ཐུག་པ་ནི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཅོག་ཅིག་ཏུ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོ་
ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ལ་སྒྲོབ་ལམ་ན་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡོད་
པའོ། །གཉིས་པ། མི་རྟོག་པའི་ཡོ་ཤེས་སྤང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ལས་ ༡ ། འདི་
ལྟར་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ ༢ ། དང་ནི་གཉིས་
སྤང་དེ་ལ་དེར་ཞེན་ནས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལ་དེ་
དང་དེར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། ནང་གི་བརྗོད་པའམ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་དུ་
རྟོག་པ་དང་། ༣ ། མིག་སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་དང་། ༤ ། གཟུགས་སོགས་
སྤྱིའི་ཡུལ་དང་། ༥ ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ༦ ། ཐུན་
མོང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་སྤང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱབ་སྟེ་
མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་བྱུང་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅོག་ཅིག་ཏུ་
སྤང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་
དོན་དུག་བསྟན་པ་འདིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ༡ ། དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྟག་
དུ་མེད་པ། ༢ ། ངག་གིས་བསྟན་དུ་མེད་པ། ༣ ། ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་
རྟེན་མེད་པ། ༤ ། ཡུལ་དུ་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ ༥ ། ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་རིག་པ་
མེད་པ། ༦ ། ཐུན་མོང་གི་རྟེན་སྟོན་གྱི་གནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཚུལ་འདིས་
རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅོ། །ཇི་ལྟར་ན་

དགོན་མཚོག་བརྟེན་པའི་འོད་སྤང་གིས་ལྷན་པ་ལུང་བསྟན་པ་ལས། འོད་སྤང་
རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་
སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་
པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་པ་མེད་པ་
སྟེ། འོད་སྤང་འདི་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་ཚོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་བདག་མེད་འཁོར་བ་སྤང་འདས་ཡོད་པ་
དང་མེད་པ་སོགས་ལ་སྤྱིར་ཉི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་
པ་སོགས་གོང་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་སྤང་བ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ལས་
འདས་པའི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་རང་འོད་གསལ་བ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡོ་ཤེས་སྤང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་
སོགས་ཀྱི་ཁམས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའོ། །དེའི་སྤྱིར་དེའི་ངོ་བོ་ལ་སྤང་བ་དེ་
དག་གིས་རིས་སུ་བཅད་པ་མེད་དེ་ཚོས་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་རང་གསལ་
བའོ། །ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ཆ་ནས་བསྟན་ན། རྟག་དུ་འདིའི་ངང་
ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཇི་སྟོན་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མཉམ་
ལ་མ་འདྲེས་པར་གཟིགས་པ་འབྱུང་སྟེ་འགལ་མེད་བྱུང་གཅིག་ཏུ་རུང་དོ། །དེ་
ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅོ་མཉམ་པ་ལས་
མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་
བཞིན་དུ། ཚོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྤང་ལ་སྤང་བ་མི་འགག་པར་

ཤར་ཡང་དེ་དང་དེར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆ་ནས་གོང་གི་སྐྱེད་མེད་དུ་བསྟན་
པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཐ་མལ་བའི་གཉིས་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རང་
བཞིན་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཟབ་དོན་དེ་འཕྲོས་སུ་
བཤད་པའོ། །གསུམ་པ། སྐྱེད་བ་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་ན་མཉམ་བཞག་ཏུ་ནི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་རོ་མཉམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོས་དམིགས་པར་བྱར་མེད་པ། དཔེར་ན་
ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེད་བའི་སྤྱིར་རོ། །མཉམ་བཞག་དེ་ལྟ་
བུའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅི་དང་གང་
སྐྱེད་བ་མ་ལུས་པ་སྐྱེད་ཡང་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱུ་མ་དང་སྒྲིག་སྐྱུ་དང་མི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་སྐྱེད་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཉམ་རྗེས་མེད་པར་བྱང་
གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྱུང་ཞིང་། རྗེས་མཐུན་པ་
འཕགས་པའི་ས་དང་ཆ་འདྲ་བ་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་
ཡང་འབྱུང་སྟེ་ཐབས་ཟབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་པོས་གཟིགས་ཚུལ་དང་སྟོབ་ལམ་དུ་མཉམ་
བཞག་སྐྱེད་བཅས་སྐྱེད་མེད་མི་འགལ་བའི་གནད་ཤེས་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེ་བའི་སྤྱིར་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་། །ཕན་ཡོན། །།

ཕན་ཡོན་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་རྫོགས་པར་རབ་ཏུ་ཐོབ་

པའི་སྤྱིར་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་
དང་། སྟོན་པའི་འབྱུང་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་རྫོགས་པར་བྱུར་བས་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་པ་
ཐོབ་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་མཚོག་ཐོབ་པས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་ས་བ་
དང་། གཟིགས་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་དང་།
སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་ཇི་ལྟར་འོས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ཏུ་མ་ལ་འཇུག་པའོ། །

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱིབ་པ་གཉིས་དང་བུལ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་
པ་མཐར་ཐུག་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་དང་། འབྱུང་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་ནས་གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཟག་པ་མེད་ཅིང་གཏན་དུ་འཕོ་འབྱུར་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་
ཇི་སྟེད་པས་བསྐྱེས་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཟིགས་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། མཐའ་ཡས་པའི་
གདུལ་བུ་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་དང་འཚམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་སྐྱེད་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་འབད་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་བཞི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་
སྐྱེད་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པའོ། །

དྲུག་པ་ ༼ ཡོངས་སྤྱོད་པ་ ༽

ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས་རྟོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཉིན་པོ་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་ལི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལི་ཕྱིར་དང་། བྱང་
པར་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལི་ཕྱིར་རོ། །

ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ༼རྣམ་པ་བཞི་སྟེ༽ ལྷན་པར་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ། ༼མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ལི་གཉིན་
པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ༼མི་རྟོག་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ༼གཞན་
ལས་འཕགས་པའི་བྱང་པར་ལྷན་པར་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ༼ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་ལྔ་ཡོངས་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ༽

དྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྩལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱལ་
བཤད་གཉིས། ༼དང་པོ་ ༼ མདོར་བསྟན་ ༽ ༼ ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་རྣམ་
པ་བཞི་སྟེ༽ ལྷན་པར་བྱ་སྟེ། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལྔ་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་རྩལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་
པར་དང་། གོལ་ས་མི་རྟོག་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་རྩལ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་དང་། དམན་ལམ་ལས་བྱང་པར་འཕགས་པའི་ཚོས་ལྔ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ལྔ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་བཞི་རོ། ༼གཉིས་པ་རྒྱལ་
བཤད་ལ་གོང་གི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་བཞི་ལས།

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ།

ཚོས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྒྱུར་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་། རྒྱུར་པ་ལྔ་མི་
བདེ་བའི་ངོ་བོ་ལས་ཞེན་པའི་གཉིན་པོ་རོ། །

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི། ༼རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ༼མིད་པའི་ཚོས་དང་མིད་
པའི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ༼མིད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་མིད་པའི་
ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ༼ཚོས་དང་གང་ཟག་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ལ་མིད་པའི་
རྒྱུར་པ་འདེབས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ༼དེ་ལྟར་མིད་པ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ལེ། ༼གཉིན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ༽

དང་པོ་ ༼ མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལྔ་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་རྩལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་རོ་ ༽

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི་གང་ཞེན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་བདེན་གཉིས་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོ་རྒྱུར་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལྷགས་པའི་
ཕྱིར་ན་མཐར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ༡ ༽
གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་སྤྱོད་པ་དང་། ༢ ༽ གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་། ༣ ༽ དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པར་འཛིན་པ་དང་། ༤ ༽ ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་ཉིད་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་དང་།
༥ ༽ རྒྱུར་ཅམ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཐ་སྐྱོད་ཏུ་མིད་ཅེས་རྒྱུར་བ་འདེབས་པ་ཉིད་དང་ལྔ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྔ་བོ་ནི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་མིད་པ་འམ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པའི་སྒྲོས་
བདག་གཉིས་དང་སྐྱེ་འགག་དང་ཐ་དད་དང་རྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིན་པས་

ན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་ལ་ལྷགས་པས་ན་མིད་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
མིད་པ་འཛིན་པ་འམ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྗེས་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུ་སྒྲོ་འདོགས་བཞི་དང་སྐྱར་འདེབས་གཅིག་
པོ་དེས་མཚོན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་མཐའ་དག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

**གཉིས་པ་ ། གོལ་ས་མི་རྟོག་པ་ལྔ་དང་བུལ་བའི་རྩལ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ ། །**

མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མིད་པ་དང་། ཡང་དག་
པར་འདས་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། རོ་བོའི་དོན་དང་། བྱ་བར་འཛིན་
པ་ལྔ་སྤངས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། །བུ་རྒྱུད་ལྟར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། །གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་པའི་རོ་བོའི་དོན་
དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱའོ་སྟེ་མའོ་རྟོགས་སུ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པ་ལྔ་། །སྤངས་པའི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་
གོལ་ས་རྣམ་ལྔ་སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་ནི་དམིགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ལ་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་
མོད་ཀྱི་དེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་རྩལ་འདི་དམུས་
ལོང་ལ་གཟུགས་ལྟར་རོ། །རྩལ་མཐོང་བའི་དོར་སྐྱབ་པའི་རྩལ་གྱིས་ཅིག་ཆར་
བསྟན་དུ་མིད་པས་དེའི་དོ་བོ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་མཐའ་གང་
དུ་འང་དམིགས་སུ་མིད་པའི་དོན་མ་ཞོར་བར་རྟོགས་ནས་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་
ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཅི་ཡང་མ་ཤེས་པའམ་ཤེས་པ་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་མི་རྟོག་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟོག་ཐ་སྟོན་གྱི་སྒྲོས་
པ་རྣམས་མིང་དོན་བསྟེན་ཏེ་རྟོག་པས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བུ་རྒྱུད་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་བེུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་དེ་འདྲའི་རྟོག་
པ་མིད་ཀྱང་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་མི་བྱ་བ་བཞིན་ཞོ། བུ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་
དོན་འདྲེས་རུང་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་འདྲེས་འཛིན་མིད་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་རྟོག་དཔྱད་
གཞུག་མི་ཤེས་པ་ལ་དཔེར་བུས་པས་སྐབས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་བོ། །རྩིང་ཞིབ་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་རྟོག་དཔྱད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ཞོ།
།རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཅམ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་
དང་སྤོས་པ་དང་འགོག་སྒྲོམས་ལ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ཞོ། །མི་རྟོག་
པའི་དོ་བོའི་དོན་ཅན་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དང་མིག་
སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རྟོག་པ་མིད་པའི་བེམ་པོའི་དོ་བོར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱའོ་སྟེ་མའོ་དུ་

བ་དང་། །སྤྱ་རྒྱུས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་
 ཡི། །སྤྱི་བ་པ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི། །ཡི་ཤེས་ཤེས་
 བྱི་རྣམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་།
 །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པ་ཉིད། །གཏོད་ཅིང་སྟོར་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །

བཞི་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཐ་མ་དེའི་བྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་རིང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དེའི་ཀུན་ནས་ལྡང་
 བ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་སྦྱོས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། །སྤྱ་ན་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཟུག་
 མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོས་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ཤིང་གཏན་དུ་
 ཉུག་པའི་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
 བྱ་ཡི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་པོ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ནི། །སྤྱ་རྒྱུས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་
 པའི་ཕྱིར་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་། །མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་ཡི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་
 ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཚན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་
 རྣམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་པ་ནི་གཟིགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་རྒྱ་མཐུན་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ཡོངས་
 སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་
 གཏོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་
 གསུམ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་རྣམས་སྦྱིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །

བདུན་པ་ །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། །ཇི་སྐད་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།
 །དེ་བཞིན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ལས་ཏེ། །ཡང་དག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྟེ། །མི་བདེན་པ་གཉིས་
 སུ་སྦྱང་བའི་རྒྱ་དང་། །དེ་ལ་རྟོན་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུར་བཅས་པ་སྦྱང་དུ་ཟིན་གྲང་མི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྦྱང་
 བས་གྲང་དེའི་ཚོས་ཉིད་ནི་སྦྱང་བ་མེད་ལ། །དེ་སྦྱང་བ་མེད་པ་ལས་གྲང་
 ཚོས་ཉིད་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེ་
 བར་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་རྟོགས་
 པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ལས་དོན་ཐམས་
 ཅད་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དོན་ཐམས་ཅད་དམིགས་
 པ་མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པར་
 བྱེད་དོ། །དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཉི་ག་བྱེད་པར་དམིགས་པར་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་གང་ཡང་གཉིས་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། །རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་མེད་ཅིང་། །དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་ཉེ་བར་མཚན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །ཅི་ནས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །འཇུག་པར་འདོད་
པའི་གང་ཟག་ནི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས། །འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ།
།ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས། །མི་བདེན་
པར་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་ནི། །མེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱུ་ལོ། །ཀུན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་དད་པ་རྒྱུད་གཞན་
དང་གཞན་དུ་སྒྲུབ་བ་འཇུག་ཤེས་དུག་སྟེ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྒྱུ་
དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ། །སྒྲུབ་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་པའོ། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་
རང་བཞིན་དེ་སྒྲུབ་བས་གཉིས་སྟོང་གི་ཚོས་ཉིད་དེ་མི་སྒྲུབ་ཞིང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་མི་སྒྲུབ་
བས་ཚོས་ཉིད་སྒྲུབ་དོ་ཞེས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། །བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འཇུག་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ།
།རྗེ་སྐད་ལའོད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ། །དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱི་རོལ་
གྱི་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་ལྟར་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། །རྣམ་
པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་
མི་དམིགས་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་ནི། །འབྲུད་པར་མེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་གོ་
།དེ་གཉིས་འབྲུད་པར་མི་དམིགས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཅིང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས། །རབ་དུ་སྟེ་
བ་ནི་ཡིན་པའི་རྒྱུར་ལོ། །

བདུན་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་
ནི། །རྟོན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་འཇུག་པར་འདོད་པའི་གང་

ཟག་ནི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེས་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། །ཚོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས་མི་བདེན་པར་ནི་གྱུར་དུ་
ཟིན་ཡང་འབྲུལ་བའི་སྟོའི་དོར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་གཟུང་འཛིན་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཚོས་
རྣམས་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་གང་དེ་མེད་བཞིན་པ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྦྱོར་པའི་
བག་ཆགས་གྱིས་བགོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་ཚོས་སྒྲོལ་གས་སུ་སྒྲུབ་བ་
ནི་མི་ལམ་བཞིན་ལོ། །ཀུན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུག་ཤེས་གང་ཞེས་ཐ་དད་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ཅན་དེ། །རང་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བར་འབྱུང་དོ།
།འདི་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བྱས་པའང་སྒྲུབ་དོ། །ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་དབང་ལས་
མེད་བཞིན་སྒྲུབ་བ་དེས་ན་རྒྱུ་ཀུན་གཞི་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་སྟེ་ཚོགས་བདུན་
ཡུལ་དང་བཅས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུབ་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་འདི་དག་འདི་
ལྟར་གྱུར་འབྲུལ་དོར་སྒྲུབ་དུ་ཟིན་ཡང་། །དོན་ལ་མེད་པ་སྟོག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
རང་གི་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་གྱུར་པའོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་
པོ་དེ་སྒྲུབ་བས་ཚོས་ཉིད་མི་སྒྲུབ་ཞིང་། །གཟུང་འཛིན་དེ་མི་སྒྲུབ་བས་ཚོས་ཉིད་སྒྲུབ་བ་
ཡིན་ལོ་ཞེས། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་ཚོས་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་རྒྱལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་ནི་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ཡི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་བྱ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་སྒྲུབ་བ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་གཏན་ལ་དབབ་

ཚུལ་ལ་གནད་འདི་བས་ཟབ་པ་མེད་ཅིང་། གཉིས་སྒྲུང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ན་
ཡང་དག་མིན་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་དེར་ཞེན་སྒྲུངས་ཏེ་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ལའང་
འདི་ཆེས་ཟབ་པའི་སྤྱིར་ནའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
གོམས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་མམ་སེམས་ཙམ་དུ་དམིགས་
པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་རྣམས་ཞེན་བྱར་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། དེ་ལྟར་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། དེ་དང་དེར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་དུ་འང་མི་དམིགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་ནི་བྱུང་པར་བྱར་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་དོན་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་ལ། གཟུང་འཛིན་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དང་།
ཡུལ་ཅན་གྱིས་གང་དུ་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་
པས་རབ་བྱ་བྱེ་བ་ནི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཕྱ་མོ་ཡང་བཞག་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

བརྒྱད་པ་ ། སྤྱིར་བོ། །

སྤྱིར་བས་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་མོས་
པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ།
།ས་དང་པོ་ལ་སོ་སོར་རིག་པར་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ནི་རིག་པའི་
གནས་སྐབས་སོ། །རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ས་དུག་ལ་སྒྲོམ་པ་ལ་རབ་བྱ་
སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་ངོ། །དེ་ཉིད་ནི་
ཇིས་སུ་བྱན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཐར་ཕྱིན་པ་
ལ་སྤྱིར་བའི་ཡང་སྤྱིར་ཏེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་
རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་
གནས་སྐབས་སོ། །

སྤྱིར་བས་ས་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །མོས་པའི་རབ་བྱ་སྤྱིར་བས་ན། །མོས་
པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་སྟེ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །སོ་སོར་
རབ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྤྱིར་བས་ས་ནི་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རབ་བྱ་རྟོགས་པ་
སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱིར་བསྟན་པའི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སོ། །བསྒྲོམ་པས་རབ་བྱ་སྤྱིར་བས་ནི།
།གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་དག་པ་ཡི་ས་དུག་སྟེ་མཚན་མ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དག་དང་། །བརྒྱད་པ་ལ་
སོགས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་ནི་གསུམ་པོ་སྟེ། །དེ་དག་
ཀྱང་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཇིས་སུ་བྱན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱིར་བས་ནི། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །མཛོད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །དེ་ཡང་ནི་
སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་དེ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའམ་དེ་ལ་བརྩོན་ཅིང་སྦྱོར་བས་ས་དང་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སའམ་གཞི་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མོས་
 པའི་སྒོ་ནས་དོན་དེ་ལ་རབ་དུ་སྦྱོར་བས་ནི། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ།
 དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་དོན་སྦྱི་ཙམ་དུ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོར་རབ་དུ་རྟོགས་པ་ཡི་སྦྱོར་བས་ས་ནི་དང་པོ་
 ལ་འཇུག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །རྟོགས་
 ཟུང་དེ་ཉིད་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པས་རབ་དུ་སྦྱོར་བས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་
 བར་གྱི་མ་དག་པ་ཡི་ས་དུག་དུ་གྲགས་པ་སྟེ་མཚན་མ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་། མཚན་མ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་པའི་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། ས་ལྷན་མ་དགུ་བོ་དེ་ནི་རྟོགས་ཟུང་གྱི་དོན་རྗེས་
 སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་ལ་སྦྱོར་བས་ནི་འབད་རྩེ་ལ་མིང་
 པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ནམ་མཁའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 མཐའ་ཇི་སྟེད་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་ནི་སྦྱིབ་གཉིས་
 སྤངས་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའམ་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་
 ཉིད་བྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མིང་པ་འགྱུར་མིང་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

དགུ་བ་ ། ཉམས་དམིགས་ ། །

ཉམས་དམིགས་རྟོགས་པ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་མིང་ནའོ། །ཉམས་
 དམིགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་
 ཉམས་དམིགས་དང་། ལམ་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་དམིགས་དང་།
 གང་ཟག་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཐ་སྐྱད་གཞག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་
 དམིགས་དང་། བྱང་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐྱད་གཞག་
 པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་དམིགས་སོ། །

ཉམས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མིང་པ་ཡི། ཉམས་དམིགས་ནི་རྣམ་པ་
 བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ། །མི་འཇུག་པའི་རྟོན་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། །སྦྱིབ་
 པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། །སྤྱང་ན་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་།
 །གནས་གྱུར་ཐོབ་པ་ལ་གདགས་དགོས་པས་དེ་གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། །བྱང་རྒྱུ་
 གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དག་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་འོ། །

དགུ་བ་ཉམས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པ་མིང་པ་ཡི་ཉམས་དམིགས་བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཟུང་པ་རྣམས་སྤངས་ཡང་
 རྒྱུད་དེར་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། གཉོན་པོ་ལམ་ཉིད་རྒྱུད་དེ་ལ་
 འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་
 གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། ཉོན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐར་འབྲས་བྱང་
 རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དག་གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་བཞིར་འགྱུར་
 བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེའི་གོ་བའི་གནད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ལམ་གྱིས་སྤང་

བྱ་སྤང་ཞིང་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་གྱུར་དེ་གལ་ཏེ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་
ཟིན་པ་རྣམས་སྤར་རྒྱུ་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་
མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤར་སྤང་བྱ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རྟོན་དེ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པ་
ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་སྒྲིབ་པ་ལན་གཅིག་སྤངས་སུ་ཟིན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གནས་མ་
གྱུར་ན་སྤར་ཡང་སྤར་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་གང་ཞེས་གནས་མ་གྱུར་པའི་ཚེ་སྤང་བྱ་དེ་དང་དེ་འཇུག་
པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་ལ། གནས་གྱུར་པའི་ཚེ་སྤང་བྱ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པ་
ནི་གནས་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལོ། །ས་བོན་མེས་བསྟེན་པ་བཞིན་དུ་
སྤང་བའི་ས་བོན་བཅོམ་པ་ན་སྤར་མི་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གནས་གྱུར་ཞེས་པ་མེད་ཀྱང་
ཅི་འགལ་སྟམ་ན། སྤང་བའི་ས་བོན་བཅོམ་པ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་ཡང་རྒྱུ་གང་གི་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་མི་རུང་སྟེ་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལར་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་དམིགས་སྟེ་སྟེ་མ་
བསྟན་པར་ས་བོན་བཅོམ་རྒྱལ་གྱང་མི་ཤེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ས་བོན་
ཟད་པའི་རྒྱུ་དེ་ལ་སྤར་ལས་གནས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་དེས་སྤར་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཆད་ནས་རྟོན་མེད་པར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ་ལར་ཟག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་ལ་ལར་མི་སྐྱེ་བ་འདི་གནས་གྱུར་མ་ཐོབ་པ་དང་
ཐོབ་པའི་དབང་གིས་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ལ་སྐྱེ་ཤང་གྱི་སྤང་བ་སྐབས་མི་ཐོབ་
པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མེད་ན་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ལམ་འཇུག་

པའི་རྟོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་བའོ་འདི་
ནི་ས་གཉིས་པའོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལམ་གོང་མ་གོང་མ་དག་འཇུག་
པའི་རྟོན་ནི་གནས་གྱུར་སྤར་སྤར་ཡིན་ཏེ་སྤར་སྤར་མེད་པར་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་འབྱུང་
མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ས་བོན་སྤྱི་གནས་གྱུར་པ་མེད་ན་སྤང་བུ་སོགས་འབྱུང་བ་
སྐབས་མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ལོ། །གནས་གྱུར་དེ་དང་དེ་ལའང་ལམ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྟོད་
དང་དོན་གཉིས་ཀ་འཇུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་ས་ལ་མི་སྐྱོབ་ལམ་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །
ཡང་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མེད་ན་སྤང་འདས་སུ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་
ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོའི་རྒྱུ་ལ་གདགས་གཞི་
བྱས་ཏེ་འདི་ནི་གང་ཟག་འཁོར་བ་པའོ་ཞེས་གདགས་པ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་མེད་པར་
གནས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་གཞིར་བྱས་ཏེ་འདི་ནི་སྤང་འདས་པའི་གང་ཟག་
གོ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་གནས་གྱུར་མེད་པར་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོའི་རྒྱུ་ཅམ་
ལ་ནི་སྤང་འདས་འདས་པའི་གང་ཟག་དུ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་
སྤར་གནས་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ལོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་རང་ལམ་ན་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ལྟག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤང་འདས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ལའང་སྤང་འདས་པ་ཞེས་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ་གནས་གྱུར་མེད་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་རི་བོང་གི་རྩའི་མིང་བཞིན་གཞི་མེད་པའི་
མིང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱང་མི་རུང་བ་ཅི་ཡོད་དེ་སྤར་གྱི་སྤང་པོ་འགག་
པ་ཅམ་ལ་སྤང་འདས་སུ་འདོགས་ཏེ་ནད་ཞི་བ་ལ་ནད་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ལོ་སྟམ་ན། སྤར་གྱི་སྤང་པོ་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་སྤར་མི་སྐྱེ་བའི་ངས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་

དེའི་གནས་གྲུང་ཡིན་པས་གནས་གྲུང་གྲང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་འདི་ནི་སྤྱི་
 ངན་ལས་འདས་སོ། །སྤྱིར་འཁོར་བར་མི་ལྟར་དོ་ཞེས་པའི་རྟེན་དང་གདགས་གཞི་
 གཉིས་ཀ་གནས་གྲུང་དེ་ཡིན་པས་དེ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་དུ་མི་བརྟུབ་ལ། གལ་ཏེ་
 གནས་གྲུང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་སྤྱིར་མི་སྤྱི་བ་ཡང་མེད་
 པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་རྟེན་དང་གདགས་གཞི་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱི་ལན་
 ལས་འདས་གྲང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཡོ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྤྱི་ལན་ལྟར་ན་
 དེ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་སྟོན་མ་དགོས་སོ། །ཡང་ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱུང་ཆུབ་ཅེས་བྱུང་པར་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་དེ་ནི་
 གནས་གྲུང་གྱི་བྱུང་པར་མི་འདྲ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་པ་སྟོན་མ་དེ་དང་མཐའ་དག་
 དག་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་གྲང་། གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་
 པ་ཉིད་མེད་ན་བྱུང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་འདི་དང་འདི་ཞེས་གདགས་པའི་གཞི་
 མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱི་ལན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་
 བྱུང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བས་ནི། དེ་
 དག་གི་སྤྱི་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་ལའདད་པ་རྣམས་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་
 མཛེས་མི་མཛེས་ལའདད་པ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་རྒྱ་བོད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བ་སྤྲོ་མ་རྣམས་སུ་ཞིབ་པར་མ་གསུངས་པས་འདིར་རྒྱས་པར་ལའདད་པ་ལ་སྟོ་
 ལྡན་རྣམས་དགྲེས་པར་མཛོད་ཅིག །

བཅུ་པ་ ། སྤྱི་ལན་ ། རྟོགས་

དེ་དག་ལས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡོད་པ་ལ།
 སྤྱི་ལན་རྣམས་པ་བཞི་ཉིད་དུ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་གནས་གྲུང་པ་ཇི་
 ལྟར་བརྟོགས་པ་རྣམས་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱའོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡོད་ན་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ལས་བརྗོད་ནས་སྤྱི་ལན་ལ་འཇུག་པ་ནི།
 རྣམས་པ་བཞི་རྩ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལའདད་མ་ཐེག་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མེད་པའི་རྟེན་པ་བཞི་ལས་བརྗོད་
 རས་དེ་ཡོད་པ་ལ་སྤྱི་ལན་ཡོད་པའི་རྩ་ལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམས་པ་བཞི་རྩ་སྤྱི་ལན་མའི་དོན་
 གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་ཡོད་གྲང་
 སྤྱི་ལན་ལས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡོད་ན། ཉོན་མོངས་
 པ་རྣམས་གཏན་དུ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་དང་། ལམ་འཇུག་པའི་རྟེན་
 ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ལན་ལས་འདས་པར་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱིས་རྣམས་གྲོལ་བྱུང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་སྤྱི་ལན་ཉི་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་
 པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་ཡོ་ཤེས་དེ་ནི་རྣམས་པ་གྲོལ་བའི་
 བྱུང་ཆུབ་དང་སྤྱི་ལན་ལས་འདས་པའི་གདགས་གཞི་ཡོན་ཏན། མི་ཟད་པའི་འབྱུང་
 གནས་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་དུ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
 གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་རྗེས་སུ་སྤྱི་ལན་ཉིད་དམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་གང་
 ཟག་སྐྱེལ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་ལན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ ། མཚོན་པའི་དཔེས་མཚུགས་བསྟུན་པ།

མིང་པའི་ཚོས་སྐྱུང་བ་ནི། །དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །གནས་གྲུང་པའི་དཔེ་ནི། རྣམ་མཁའ་དང་གསེར་དང་རྩེ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྐྱུང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
དཔེར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། །མིང་པའི་ཚོས་རྣམས་མིང་བཞིན་ཏུ་སྐྱུང་བའི་དཔེ། །སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་
དང་སྐྱིག་རྩུ་དང་སྐྱུ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྩེ་ལ་ནི། །གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་དེ་ཡང་དཔེར་བྱ་ན། །རང་
བཞིན་གྱིས་དག་པ་རྣམ་མཁའ་དང་གསེར་བཟང་པོ་དང་རྩེ་དང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
རྣམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་སྟོ་བྱུར་གྱི་ཁྱུག་རྣེས་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་མ་
རྟོགས་པར་ཟད་ལ། །དེ་དང་བྲེལ་བ་ལས་ནི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུར་མ་དག་པ་དག་པར་གྲུང་པ་ནི་མ་
ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་རྩུ་དང་བྲེལ་བས་དམིགས་པར་ཟད་དོ། །རབ་ཏུ་དག་པར་དམིགས་
པས་རྣམ་མཁའ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་ཏུ་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
གསེར་དང་རྩེ་དཔེ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །འདི་གསེར་དང་རྩེ་དཔེས་ནི་རྗེས་ལ་མ་བསྟོས་པར་
ཡོན་ཏན་ཅན་ཚོས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའི་དཔེས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།
།སོགས་པའི་སྐྱུས་ནི་གོས་ལ་སོགས་པ་དྲི་མ་དང་བྲེལ་བས་དག་པར་གྲུང་པ་ཐམས་ཅད་བརྟུང་དོ། །

གསུམ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་དེའི་དོན་དཔེས་བསྟན་པའི་
སྟོན་ས་མཚུགས་བསྟུན་པ་ནི། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་དབང་

གིས་སྐྱུང་བ་འཁོར་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་མིང་པའི་ཚོས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་གི་དོ་བོ་མིང་
བཞིན་ཏུ་སྐྱུང་བའོ། །དེ་རྣམས་མིང་བཞིན་ཏུ་ཡང་འབྲེལ་དོར་སྐྱུང་བའི་དཔེ་ནི། ཇི་
ལྟར་ན་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུང་ཡང་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་ཏུ་མིང་པ་
བཞིན་ནོ། །ཚོས་ཉིད་བཞིན་ཏུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་དཔེར་བྱ་ན་རང་བཞིན་གྱི་
དག་པ་རྣམ་མཁའ་དང་། གསེར་བཟང་པོ་དང་། རྩེ་ལམས་དྲངས་པ་དང་། ཉི་མ་
སྐྱིན་མིང་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། གནས་རྩེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་གཟུང་
འཛིན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་མིང་པར་གནས་སུ་ཟེན་ཡང་། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་
གནས་རྩེ་ལ་བསྐྱིབས་ཏེ་སྐྱུང་རྩེ་ལ་མ་དག་པ་སྐྱུང་བའི་ཚོ་གནས་མ་གྲུང་པ་
ཞེས་བྱ་ལ། དྲི་མ་དེ་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་གནས་སྐྱུང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
མཐུན་པའི་ཚོ་གནས་གྲུང་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་མ་གྲུང་པ་དང་
གྲུང་པའི་སྐྱབས་ཐ་དད་པའི་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པས་ན་ཚོས་ཉིད་ཡི་ནས་དག་
པའི་རང་བཞིན་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། འགྱུར་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁའ་ཡི་ནས་དག་པ་ལ་སྟོ་བྱུར་གྱི་ཁྱུག་རྣེས་སོགས་དང་
བཅས་པ་དང་། གསེར་ལ་འདམ་དང་། རྩེ་ལ་ས་རྩེ་དང་། ཉི་མ་སྐྱིན་སོགས་གྱིས་
སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོ་བོ་ལ་དེ་དང་དེས་བསྟན་པ་མིང་ལ། དེ་དང་བྲེལ་
བའི་རང་བཞིན་མདོན་ཏུ་གྲུང་པ་ནའང་གསེར་དུ་སྐྱུས་པ་མིན་པ་བཞིན་ཏུ་སྟོ་བྱུར་གྱི་
དྲི་མ་དང་བྲེལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་གནས་གྲུང་ཐོབ་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
བའི་དོན་སྟོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་ནས་སྐྱུར་མི་སྐྱུང་བ་སྐྱིས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ལས་
སྐྱུང་བ་ཅན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ ། མཇུག་དོན་། ། རྒྱུ་བྱུང་། ། རྒྱུ་བྱུང་། །

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པ་
རྫོགས་སོ། །

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་
སོ། །

མཇུག་གི་དོན་མཛད་བྱང་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་
ལེའུར་བྱས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུར་
བྱང་ནི། །

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་མ་རྩུ་ཇ་ན་དང་། ཞུམ་ལོ་རྩུ་བ་དགོ་སྤོང་སིང་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱུར་
ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་མ་རྩུ་ཇ་ན་དང་། ཞུམ་ལོ་རྩུ་བ་དགོ་སྤོང་སིང་གི་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་བསྐྱུར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། ཞེས་སོ། །

། རྒྱ་ཉིས་པ། །

མཚན་འདི་སངས་རྒྱུས་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཕན་སྐྱེད་
བས་བྱིས་པ་དགོ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག།

གཞུང་གི་དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མ་སོགས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དུས་བསྐྱུར་བར་མ་
གསུངས་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཅིག་ལས་བྱམས་ཚོས་སྤྲོ་ལྷ་གསུ་འགྱུར་དུས་བསྐྱུར་

ལུས་གསུངས་ཏེ་དེ་དུས་མཁན་སློབ་སོགས་པམ་ཆེན་དུ་མ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱ་གར་དུ་
བསྐྱུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཉམས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བསྐྱུར་བར་གོར་མ་ཆག་གོ།
རྒྱལ་ཚབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་གི་སློབ་གྲོགས་ཀྱིས། རྒྱལ་བའི་དགོངས་དོན་རྩལ་
བཞིན་བཤད་པའི་གཞུང་། རྒྱལ་སྐུས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་འདི་བཤད་དགོས།
རྒྱལ་བསྐྱེད་དྲི་མིང་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡོ་ཤེས་གངས་
ཆེན་མཚོ། །འཕགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལ། །བདག་དང་འགོ་རྒྱུན་
དགའ་བས་ལེགས་ལྷགས་ནས། །རྫོགས་སྤིན་སྤོང་བ་མཐའ་རུ་སྤྱིན་པར་ཤོག། །ཅིས་
པ་འདི་ནི་སྤར་མེ་སྤང་གི་ལོར་གདན་ས་འདིར་ཅམ་ལ་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེས་
བསྐྱུལ་མ་མཛད་པ་དང་། སྤྱིས་སུ་འདྲོད་པའི་གཉེར་ཅན་འགའ་ཡིས་བསྐྱུལ་བ་དང་།
རང་ཉིད་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་མོས་པའི་ཡིད་ཀྱིས། སྤྱིས་སུ་ཤིང་རྟ་ལོར་གདན་
ས་ཆེན་པོ་ཀུ་ཐོག་དུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
བཤད་པའི་ཞོར་ལ་བྱིས་ཏེ་ཞག་གསུམ་ལ་གྲུབ་པར་བབྱིས་པ་མཛུ་ལོ། ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎྌི་ཏེ་པཎྌི་ཏེ་ལྷ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩུ་བ་དགོ་སྤོང་
རྩལ་བྱིས་པ་རྒྱལ་བས་བསྐྱུར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། སྤྱད་
གྱིས་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པཎྌི་ཏེ་པར་ཉི་ཏེ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩུ་བ་དགོ་
སྤོང་དགའ་དོར་གྱིས་ཐུགས་དམས་ཐོ་ལིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཅོས་
ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ། །མཛུ་ལོ། །

སྒྲ་ཚོགས་སྒྲོས་པའི་ཚོས་ཀུན་དང་། །ཚོས་ཉིད་ཟབ་མའི་གཤེས་ལུགས་གང་། །ཚུལ་བཞིན་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་གཞུང་། །ལྷ་བརྒྱའི་མགོན་གྱི་གསུང་གསང་འདི། །དབྱིག་གི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་བ་
བཞིན། །དྲི་མེད་ལེགས་པར་སྤེ་བ་ཡི། །མཚན་འགྲེལ་འདི་ཡང་དཔལ་སྤུངས་སུ། །ཚོས་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་
དད་པས་བསྐྱབས། །ལེགས་བྱས་འདི་མཐུས་བྱེད་པོ་གང་། །མ་འོངས་རྣམ་འདྲེན་ལྷ་པ་ཡི། །འཁོར་
གྱི་འདུས་པ་དང་པོ་ཟུ། །ཚོས་གྱི་བདུད་རྩི་ལྷོད་གྱུར་ཏེ། །མཁའ་མཉམ་ཡིད་ཅན་མཐའ་དག་ཀྱང་།
།ཟབ་ཞི་རྩལ་བུལ་ཡང་དག་མཐའ། །བུམས་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ། །སྐྱུར་དུ་འགོད་པའི་བྱེད་
པོར་ཤོག། །ཅེས་པའང་ཚོས་གྱི་སང་གས་སོ།། །།ཅུག་ཐེང་བཞི་པ་ཡིན་ལག་སོ།

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྣམ་འབྱེད་པའི། །གཞུང་འགྲེལ་མི་ཕམ་འཇམ་
དབྱངས་གསུང་བྱེད་འཕགས། །ལྷུན་གྲུབ་སྟོང་དུ་པར་དུ་འདུ་བྱེད་པོ། །ལྷག་བསམ་
མཚུངས་མེད་ཚོ་དབང་སྒྲོལ་མ་སྟེ། །ལེགས་བྱས་འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་དག་
ཚོགས་གྱིས། །གང་དེ་ཕ་མ་འབྲེལ་བཅས་ཐམས་ཅད་པ། །སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་
གདམས་པའི་སྒྲོད་གྱུར་ཏེ། །ཚོས་ཀུན་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་ཤོག། །ཅེས་
མཚན་ལམ་སྒྲོན་པ་དག། །།

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཚོག་ལེན་ལུས་བྱས་པ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་རྗེ་ཡིས། །གཟུང་འཛིན་རི་བོ་རབ་ཏུ་བཅོམ་མཛད་པས། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་ཡི་ཤེས་སྐྱབས་བརྟེན་པ། །སྟོན་མཚོག་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚོས་ཀྱི་མཛོད། །འཛིན་མཛད་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །རྒྱལ་ཚབ་ས་བརྟུའི་དབང་ཕྱག་མ་པམ་པའི། །ཞབས་སེན་ཚོར་བུ་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་བརྟེན། །གང་འདྲིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་མཛོད། །ཀྱུན་ཀྱི་ནང་ན་སྤྲིང་པོར་གྱུར་པ་ཡི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་ཟབ་མེའི་དོན། །གསལ་མཛད་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤའ་བྱ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་ལོ་བརྟུ་གཉིས་སུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྐྱབས་པའི་མཐར་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ནས་དགའ་ལྷན་ལྷའི་གནས་སུ་བྲིད་དེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གཉིས་འབྱེད་གཉིས་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་སྟེ་ཚོས་ལྲ་བསྟན་པ་འདི་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ལྲ་ག་བསྟན་བཅོས་དཀྱུས་གཅིག་གི་རྩལ་དུ་བཞེད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་གསུམ་དང་ཐེག་གཅིག་ངེས་དོན་དུ་བཤའ་པ་ལ་སོགས་མཐར་ཐུག་གི་བསྟན་བུ་མི་མཐུན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་བཀའ་ནས། རང་ལྷགས་བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དབྱུང་མ་དང་། བར་མ་གསུམ་སེམས་ཅམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པ་དང་། མདོ་རྒྱན་ལོ་ན་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དང་། གཞན་བཞི་དབྱུང་མར་བཞེད་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དབྱུང་མ་དང་། གཞན་བཞི་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དང་། གཞན་བཞི་དབྱུང་མར་བཞེད་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དབྱུང་མ་དང་། གཞན་བཞི་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དང་། གཞན་བཞི་དབྱུང་མར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལྲ་ག་སེམས་ཅམ་གྱི་དགོངས་པར་གནས་པ་དང་། ཡང་

ལྲ་ག་དབྱུང་མའི་དགོངས་པར་གནས་པར་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ནི་བཀའ་བར་བཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྲིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་བདེ་གཤེགས་སྤྲིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་རྩོད་པ་མེད་པར་གྱུབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀས་མཐར་ཐུག་གི་རིགས་གཅིག་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ་དབྱུང་མའི་དོན་དུ་དགོངས་པ་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །མདོ་རྗེ་རྒྱན་ནི་སྐྱ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཤའ་བུའི་མདོ་ལས་གཞན་པའི་མདོ་རྗེ་པལ་མོ་ཆེའི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་བསྐྱབས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ལ། དེར་རིགས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་སོགས་པལ་ཆེར་སེམས་ཅམ་གྱི་མདོ་སྤྲིང་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བར་གསལ་ལ་ལོ། །འབྱེད་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཐེག་པ་སྦྱི་ཡི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་མེའི་ཕྱོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་དག་ཏུ་རང་བཞིན་གསུམ་དང་སྦྱི་དོན་མ་གྱུབ་པའི་རྩལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་། །བསྟན་། །ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞེས་གིས་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ལོ་ནར་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དབྱུང་མའི་དགོངས་པ་ཡང་ཚོས་སྐྱད་དེ་དག་གི་རྩལ་གྱིས་བཞག་པ་ཅམ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ནི། ཡང་གཤེགས་ལས། ཚོས་ལྲ་རང་བཞིན་གསུམ་དང་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་དང་། །བདག་མེད་དོན་གྱི་རྣམ་གཉིས་པོར། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་བསྐྱབས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཚོས་སྐྱད་འདི་དག་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་གི་སྦྱི་སྤྲོམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། །ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མདོ་བྱམས་ལུས་ན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཚོས་སྐྱད་འདི་དག་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསལ་ལ། །སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་གཞུང་བཞིན་གཉིས་སྤྲིང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྱུབ་ཏུ་མི་འདོད་འོས་མེད་ཀྱི་ཚོག་ཟེན་དང་རིགས་པ་གང་ཡང་མི་སྤྲང་བས་ན། །ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར་ཐེག་པ་སྦྱི་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཤའ་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད་གཞུང་གི་བབ་དེ་ལྟར་གནས་པས་ན། །དབྱུང་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་འདི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་། ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་འདི་བདེན་གཉིས་རྩུང་འཇུག་དབྱུང་མ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་རྩལ་དང་མཐུན་པར། །ཟབ་མེའི་མདོ་རྗེ་རྒྱན་གྱི་བཛོད་བུའི་སྤྲིང་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་གཏན་ལ་འབབ་པའི་གཞུང་

ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པས་ན་འདི་དང་རྒྱུད་སྐྱོད་གཉིས་བཀའ་རྒྱ་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་འདྲེས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཚེ། མངའ་བདག་མེ་ཏི་པས་མཚོད་ཏེན་ཞིག་གི་སེར་ཀ་ནས་འོད་བྱུང་བ་གཟིགས་པ་དེ་ནས་ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དང་རྒྱུད་སྐྱོད་མ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་སྤྱོད་སྤྱོད་འཕེལ་བ་ཡིན་པས། ཞུ་མ་ལོ་རྩེ་བ་སོར་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཔེ་འདི་འགྲུར་ལྷན་མཛད་པའི་ཚེ། པརྟེན་ལོག་ལྡོག་རེ་རེ་བཞིན་གནང་ནས་འདི་རྒྱུད་མ་ཟོས་པར་གྱིས། དཔེ་བཀའ་དམ་པས་རྒྱུན་དཀོན་སྤྱིར་འདི་མེད་སོང་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་འཇམ་བུའི་གྲིང་དུ་སྐྱུ་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཙུག་ལྷན་གྱིས་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་བའི་ངེས་གསང་སྟོན་པའི་ཟབ་དོན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཀུན་གྱིས་ལྷ་བ་འདི་ལྷར་རྟོགས་དགོས་པས་དབུ་སེམས་སུ་ཡི་ལུགས་སུ་བཀའ་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་མོད། དཔེར་ན་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་རང་གི་བཞེད་གཞུང་དུ་བཀའ་ཡང་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དབུ་མར་གནས་པ་ལྟར། གཞུང་འདི་ཡང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་མཁན་ཡང་། །རང་སྟོན་ཚུལ་དང་སྐྱར་ཏེ་དེ་ལྷར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་དུ་གཞུང་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཟབ་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གསལ་བར་སྟོན་པས་ན། ཟབ་མོའི་མདོ་སྡེ་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་ཚོས་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་སེམས་ཅམ་དང་མཐུན་ལ། དོན་དམ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དབུ་མ་དང་མཐུན་པས་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་ཤིང་དབུ་སེམས་བྱུང་འཇུག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བའི་གནད་སྟོན་པའི་ཚུལ་དུ་གོ་ཞིང་བཤད་ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་གཏིང་སྤྱོད་པར་བཤད་པར་འགྲུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་འཆད་པ་ལ། མཚན་དོན། འགྲུར་སྤྱོད་གཞུང་དོན། མཇུག་དོན་བཞི། དང་པོ་། རྩམ་ཚན་དོན་། །

རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ། རྣམ་རྣམ་ཏུ་བེ་བྱི་གཏ། བོད་རྒྱུད་དུ། ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ།

རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ་རྣམ། བོད་རྒྱུད་དུ་ཚོས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱར་ཏེ་རྣམ་ཏེ་ཚོས་ཉིད། བེ་བྱི་ག རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཀུ་རི་ཀཱ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ཚོས་ཅན་འཁོར་བ་དང་ཚོས་ཉིད་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་ཉོར་བར་སྟོན་ཅིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཚན་དེ་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ ། འགྲུར་སྤྱོད་ །

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རུར་གྱུར་པ་ལ་སྤྱོད་འཚལ་ལོ། །

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་སྐྱོད་སྤྱོད་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གྱི་གྲགས་པ་མི་འདོར་བ་སྐྱེ་བ་གཙུག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དགའ་ལྷན་ན་བཞུགས་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་མཛད་པ་པོ་དེ་ལ་ལོ་རྩེ་བ་དག་གིས་འགྲུར་མཛད་པའི་ཐོག་མར་སྟོན་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་འཚལ་ལོ་ཞེས་བཙུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ ། གཞུང་དོན་ ། ལ། བསྟན་བཅོས་རྩེ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། བརྩམ་བུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ ། བསྟན་བཅོས་རྩེ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ ། ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཙུག་སྟེ།

གང་ཕྱིར་ཤེས་ནས་འགའ་ཞིག་སྤང་བྱ་ཞིང་། །གཞན་དགའ་དགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
།དེས་ན་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ལས་རྣམ་དགུ། །བྱེད་པར་འདོད་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་དོ། །

ཤེས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། །གཞན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཚོས་ཉིད་འགའ་ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དེས་ན་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་རྣམ་པར་དགུ་བ། །བྱེད་པར་འདོད་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་སོ། །

ཤེས་ནས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་འཁོར་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་འགའ་
ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་གང་ཞིན་སྲུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་
ཤིང་སྤང་སྤང་དུ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ན་འཁོར་འདས་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པའི་དགུ་བ་བྱེད་པར་འདོད་ནས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་བདག་གིས་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོས་བརྩམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། །བརྩམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ ། །ལ། །མདོར་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱས་པར་བཤའ་པ་དང་།
མཚོན་པའི་དཔེས་མཚུགས་བསྟན་བཤུམ། །དང་པོ་ ། །མདོར་བསྟན་པ་ ། །ལ། །ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། །དེའི་མཚན་
ཉིད་སོ་སོར་བཤའ། །དེ་དག་གྲུབ་པའི་ཚུལ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་བརྟག་པ་བཞི། །དང་པོ་ ། །ངོ་བོ་ངོས་
བཟུང་ ། །།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། །ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཚོས་ཀྱིས་ཉི་བར་མཚོན་
པ་ནི་འཁོར་བའོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་བར་མཚོན་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྲུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །

ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །ཅི་རེ་ཞིག་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་པར་དགུའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་
ནམ། །འོན་ཏེ་འདི་དག་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ཞེན། །མང་པོ་རྣམས་ལས་བཀོལ་ནས་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་དགུ་བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
།བཅོས་སྟན་འདས་ཀྱིས་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་དེ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྟན། །རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོས་དང་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་
ཚོས་ཉིད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་གིས་བསྟན་པའི་འཁོར་བ་དང་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་
དག་གི་རྣམ་པར་དགུ་བ་མི་ཤེས་སོ་ཞེན། །དེ་ལ་ཚོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི། །འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་ཐེག་
གསུམ་གྱི། །སྲུང་ན་ལས་ནི་འདས་པའོ།

གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེན།
ཚོས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ཚོས་ཉིད་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་
བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ལེགས་པར་གཏུན་ལ་ཕབ་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་ལ་
མ་རྗོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཚོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཅན་གྱི་
འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། །ཐར་བ་དང་རྣམ་མཁུན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྲུལ་བའི་སྤང་བའི་ཚུལ་གང་གི་རང་བཞིན་ཤེས་
པར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཞི་གྱུར་བའི་ཚོས་རྣམས་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་འཁོར་བ་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
དང་། །ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་སྤང་འདས་ཐོབ་
པ་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་གནས་སྤང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་
བྱ་བ་དང་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པའོ། །

གཉིས་པ་ ། རྗེ་འཛིན་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་ ། ལ་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས།
དང་པོ་ ། རྗེ་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ ། །

གཉིས་དང་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ གུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་
དེ། མེད་པ་སྤྲོད་བ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། ། གུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་མེད་པར་རྟོག་
པ་ཙམ་མོ། །

དེ་ལྟར་མེད་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པའི་ ཕྱིར་ནི་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཡིན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས། དེ་ལ་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་སྤྲོད་བ་དང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་གདགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བརྗོད་
པར། །སྤྲོད་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི། ། གུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་སྟེ་མེད་བཞིན་དུ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར། །དེས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ།
། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མེད་ཅིང་། །རྟོག་པ་ཙམ་ནི་སྤྲོད་བ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ གུན་ཏུ་རྟོག་པའོ། །

བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་པ་འཁོར་བ་དེ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་
སྤྲོད་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤྲོད་བ་དེ་འདི་དང་དེ་ལྟར་ཞེན་ཅིང་མིང་སྤྲོ་ཚོགས་གྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་པར་སྤྲོད་བ་
ཅན་འདི་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་གྱིས་པའི་རི་མོ་ལ་མཐོང་མཚན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྤྲོད་བ་ལྟར་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྲོད་བ་དེ་ནི། སྤྲོད་བ་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་ན་དཔེར་ན་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྤྲོད་
བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ གུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་སྟེ། ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་སྤྲོད་
བའི་ཕྱིར་འོ། ། དེས་ན་གཉིས་སུ་སྤྲོད་བ་དེ་ནི་སྤྲོད་ངོར་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། ། དེའི་ཕྱིར་
གཉིས་སུ་སྤྲོད་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་ཡིད་གྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་ཅིང་གདགས་པ་དེ་
ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་བའི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། རང་གི་རྟོག་པས་བཏགས་
པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཚོས་སུ་བརྗོད་པ་ཇི་སྟེད་པ་ནི་ གུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའོ། ། མདོར་བསྟུན་ན། གཉིས་

སྤྲོད་དང་གཉིས་ཞེན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ གུན་བཏགས་ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བཞིན་སྤྲོད་བར་
བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ ། རྗེ་ཚོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ ། །

གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། རྗོད་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
ཚོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ།
། ཁྱད་པར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གོང་ལས་བརྗོད་སྟེ། གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་སྤྲོད་བ་
དང་། དེ་ལ་ཞེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྟོན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་མེད་པ་སོ་སོར་
གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ ། རྗེ་དག་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ ། །

མེད་པ་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་ནི་ གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་སྟོ། རྒྱ་མའི་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་
མཐོང་བ་བཞིན་ལོ། ། ཡོད་པ་མི་མཐོང་བས་ཀྱང་ངོ། ། མེད་པ་དང་སྤྲོད་བ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་
བ་ཞིག་མེད་ན་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་རྗེས་
སུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་འོ། །

སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིང་པ་སྐྱོད་སྤྲོད་པ་ལོ། ། ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པའི་རྩུ་ཡིན་ཏེ། ། དེ་ལ་
མཛོན་པར་ཞེན་པས་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རྩུ་མའི་སྤྱི་ཆེན་དང་ཉོན་དང་འབྲུལ་སོགས་
པ་སྐྱོད་ཞེད། ། བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའང་སྐྱོད་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། ཡང་ཅེ་འདི་དོན་གྲིས་མེད་པ་དང་སྐྱོད་བ་དག་
ལས་གང་རྩང་ཞེག་མེད་པར་མི་འདོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་མེད་པ་དང་སྐྱོད་བ་དག་ལས་གང་ཡང་རྩང་བ་ཞེག། མེད་ན་འབྲུལ་བ་དང་མ་
འབྲུལ་བ་དང་། ། དེ་བཞིན་དུ་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ། རྣམ་པར་བྱུང་བ་མི་འཐད་དོ། ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མེད་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏེ་
སྐྱོད་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་མེད་པས་འབྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་མེད་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དོ། ། འབྲུལ་པ་མེད་ན་མ་
འབྲུལ་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་འབྲུལ་པ་ནི་དེ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། དེས་ན་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་འབྲུལ་བའི་རྩུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། དེ་མེད་ན་རྣམ་པར་བྱུང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པ་
སྤོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་འབད་པ་མེད་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་ན་མཛོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ། ། འོན་ཏེ་སྐྱོད་
བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་མེད་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཀ་ཡང་མེད་པ་མེད་པས་འབྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྐྱོད་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོངས་
སྤྱི་གྲུབ་ན་མ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་དོ། ། ལྷག་མ་ནི་སྤྲོ་མ་བཞིན་ནོ། །

དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱོད་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་འཐད་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་ནི། དངོས་པོའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་
མེད་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྐྱོད་བའི་ཕྱིར་འབྲུག་པའི་སྐྱོད་བ་རབ་རིབ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྲུང་བའི་རྩུ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སུ་སྐྱོད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སུ་ཞེན་པ་སྤྲོ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་
སྤྲོ་རྩེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དོ། ། དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་རྣམས་སྤྲོ་བས་ལས་མེད་བཞིན་དུ་སྤྲོ་མའི་སྤྱི་
ཆེན་གྱི་གསུགས་དང་མི་ལམ་དུ་བུད་མེད་བཟང་མོ་སོགས་སྐྱོད་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་འདི་དག་གི་མེད་བཞིན་
དུ་སྐྱོད་ཞེད་དེའི་དབང་གིས་གཉེན་ལུགས་སུ་ཡོ་ནས་ཡོད་པ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེའང་སོ་
སོའི་སྤྲོ་བོ་ལ་སྐྱོད་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་དང་འབྲུལ་
གྲོལ་འཐད་གྱི་གཞན་དུ་དེ་དག་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་དུ་མེད་པ་དང་མེད་བཞིན་སྐྱོད་བ་གཉིས་པོ་རྩེད་

དུ་ཚོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དེ་གཉིས་ལས་གང་རྩང་ཞེག་མེད་ན་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་
ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་རྣམ་པ་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དོན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་སུ་སྐྱོད་བ་ལྟར་ཡོད་ཅིང་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་འབྲུལ་བའམ་སྤོན་ཅི་
ལོག་ཏུ་མི་འཐད་ལ། འབྲུལ་བ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཐབས་མེད་པས་སྐྱོད་འདས་གྲང་རྣམ་པ་ཀྲུའམ་ཉོན་མོངས་པར་
འགྱུར་དོ། ། དོན་ལ་མེད་པ་ལྟར་སྐྱོད་བ་ཡང་མེད་ན་སུ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་
པས་ཀྲུའམ་ཉོན་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པས་དེ་ལས་ལྷོག་པ་རྣམ་བུང་ཞེས་བྱ་བའང་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པ་ལ་བཅད་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་མེད་སྐྱོད་རྩེད་ལྟ་བུ་ཚོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་
ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འབྲུལ་བ་ལ་ཀྲུའམ་ཉོན་སྤོགས་སྲིད་ཅིང་། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྤོན་ལས་མ་འབྲུལ་
བའི་ལམ་གྲིས་ཐོབ་པའི་སྐྱོད་འདས་གྲང་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ ། ། སྤོན་པའི་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་བཏགས་པ། ། །

གཉིས་པོ་དག་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་
མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཡང་ཅི་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་གྲང་བར་བྱ་སྤྲོ་ན། ། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་གཉིས་པོ་དག་ནི་
གཅིག་པ་ཉིད་དང་། ། མོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ། ཅེས་ཕྱིར་ཞེས། ཡོད་པ་སྤོན་པའི་ཉིད་དང་ནི་མེད་པ་སྤོན་པའི་ཉིད་དག་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་
གཅིག་ཏུ་མི་རྩང་བ་དང་ཚེས་ཉིད་ནི་ཚེས་མེད་པ་ཅམ་གྲིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཐ་དད་དུ་ཡང་མི་རྩང་བའི་ཕྱིར་དོ། །
འཁོར་འདས་སམ་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི་དོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། ། དོ་བོ་སོ་
སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ། དེ་ལྟར་ན་ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་གྲིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐྱོད་འདས་ནི་གཉེན་ལུགས་

སྲུ་ཡི་ནས་ཡོད་པ་དང་ནི། ཚེས་ཅན་འཁོར་བའི་ཚེས་གཉིས་སྲུ་སྒྲུང་བ་རྣམས་ནི་སྒྲུང་བ་ལྟར་གནས་
ལུགས་སྲུ་མེད་པ་དག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བཏང་སྐད་དུ་དེ་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་
མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་པའམ་ཡང་དག་པར་ན་ཚེས་ཉིད་ནི་ཚེས་ཅན་དེ་དག་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་
རབ་ཏུ་སྤྱི་བ་ལས་གཞན་ཐ་དད་དུ་མེད་པས། ཡོད་པ་ཚེས་ཉིད་དང་མེད་པ་ཚེས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་
ལྟོས་ཏེ་སྒྲུང་དོར་སྤྱི་བ་ཙམ་ལས། དོན་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་བཏང་
པའང་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་། ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་། ལ་སྒྲོམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་། ལ་སྒྲོམ་དུ་བསྟན་པ་།

རྣམ་པ་དྲུག་གིས་ཚེས་ཉོགས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་གྲུབ་པ་དང་།
གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྒྲུང་བ་དངོས་པོ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལས་ཇི་ལྟར་ཚེས་དེ་ལ་ཞུགས་པའམ། ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཞེས། །འཆད་
པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་ཚེས་དག་ལ། །འཇུག་པ་སྒྲན་མེད་པ་སྟེ། །དེ་དག་གང་ཞེས། མཚན་ཉིད་དང་ནི་གྲུབ་པ་
དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཅིང་། །གནས་ནི་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྒྲུང་
བ་ནི། །མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པས་སོ། །

ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚེས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཚེས་
དེ་དག་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་གིས་ན་སྒྲུང་བྱ་འཁོར་བའི་ཚེས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དེ་དག་འཇུག་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུས་མ་ལུས་པ་བདེ་སྒྲུབ་ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་ལུས་པའི་སྤྱིར་རོ།
།འཇུག་པའི་ཚུལ་དྲུག་པོ་དེ་གང་ཞེས། འཁོར་བའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་
ལ་འཇུག་པ་དང་ནི། དེའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚེས་དང་ཚེས་
ཉིད་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འཇུག་པ་དང་། འཁོར་བ་དེ་ཡི་གནས་
ནི་ཐུན་མོང་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་འཇུག་པ་དང་།
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་མེད་པའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་དྲུག་གི་སྒྲོ་
ནས་བསྟན་པས་དེའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་ལུས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་གྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་
སྐབས་འདིར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་། གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་།

མཚན་ཉིད་དང་། གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་མདོར་
བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་འདི་ཇི་ལྟར་མདོར་པར་བཞེད་པར་
སྒྲུང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་ཉོག་པ་དང་། མེད་པ་དང་སྒྲུང་བ་དག་ལས་གང་ཅུང་ཞིག་མེད་ན་སོགས་དང་།
གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སོ་སོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་མདོར་བསྟན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཇུག་པ་དུག་བསྟན་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་གོང་
དུ་ཇི་ལྟར་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ ། སྤྱི་མ་གསུམ་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་ ། ལ། གནས་གཉིས་པོ་བཤད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་མིད་
པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ ། གནས་གཉིས་པོ་བཤད་པ་ ། ལ་ཐུན་མོང་དུ། མདོར་
བསྟན། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ ། ཐུན་མོང་དུ། མདོར་བསྟན། ། །

གང་གང་ན་འཁོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ།
། སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་བ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

གང་ཞིག་འཁོར་བ་དང་གནས་གང་དུ་འཁོར་བ་ན། །དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཚོས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་གནས་པ་སྟེ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
དང་སྟོན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ལ། །སྟོན་གྱི་ཁམས་ནི་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར། །རྣམ་པར་རིག་
པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱད་སོ་སོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །སེམས་ཅན་ཁམས་
ནི་ཐུན་མོང་བ་དང་། །ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཁམས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྣམ་
པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བར་བྱ་བའི་གནས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
དང་རྟེན་སྟོན་གྱི་ཁམས་གཉིས་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་བའི་གནས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མིད་དོ། །དེ་ལ་ཐུན་
མོང་བ་དང་ཐུན་མིན་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དག་ནི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སང་

པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཐུན་མོང་ལྟར་སྤང་ཞིང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པའམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་གྱི་ཆ་ནས་གནས་ཐུན་
མོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཚོས་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་ཐུན་མོང་བར་གྱུར་
པ་དང་། །ཡང་ན་འགའ་ཞིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའང་ཡོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ ། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། གནས་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མིན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ ། གནས་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་ ། །

སྐྱེ་བ་དང་། ཐ་སྟོད་དང་། ཇེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ཚར་གཅོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་ཕན་
ཚུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་བདག་པོ་ཉིད་གྱི་ནི་ཐུན་མོང་བའོ། །

དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོད་དང་། །གཞན་གྱིས་ཇེས་སུ་གཟུང་བ་དང་ཚར་གཅོད་པ་དང་། །གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་
ནི་གཞོད་པ་དང་། །ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་གྱི་སྐྱོན་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ།
།བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཚོས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བཞག་ཅི་ན། མངལ་
ནས་སྐྱེ་བ་དང་། །ལུས་དང་རབ་གི་ཐ་སྟོད་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་གཞན་ཇེས་སུ་གཟུང་བ་
དང་། །ཚར་གཅོད་པ་དང་། །ཕན་འདོགས་པ་དང་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། །ཅིག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་སོགས་
གྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་དང་། །ཆགས་སོགས་གྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་
གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་ཚུན་དུ་བདག་པོ་ཡི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་གྱིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་
དག་ནི་སྤང་གྱུར་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། རང་གི་ལས་གྱིས་རྒྱ་བྱས་པ་མ་
གཉིས་གྱི་ས་བོན་ལས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་དེས་འབྲས་བུ་མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་ལུས་

འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་སྐད་ཐུན་མོང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ལ་ནས། གཞན་
ལྟ་བུ་དང་སྐྱབ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྒྲོ་ནས་
རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་ཤག་འགྱེད་པ་དང་གཡུལ་སྐད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། འཇིགས་པ་ལས་
བསྐྱབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་དང་། བརྒྱུད་བརྟེན་སོགས་གཞོན་པ་བྱེད་པ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲོ་ནས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་དང་། ལྟ་ངན་བསྟན་པ་དང་ཆགས་པ་སོགས་བསྐྱེད་པས་སྒྲོན་ཅན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་
ནི་ཕ་རོལ་པོས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ཤིང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་
གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་སྐད་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་དེ་དག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
ཀྱང་། དོན་ལ་བདག་པོའི་རྒྱ་ཞེས་སྒྲོས་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཕྱི་དོན་
མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་སྒྲོད་སོགས་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ནང་གི་རྣམ་པར་རིག་པའི་གཟུང་ཆ་ཙམ་
ལས་གཞན་དུ་མེད་པས་ཐུན་མོང་བའི་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱན་མིན་བཤད་པ་ །

གནས་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ལས་དང་བདེ་བ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་
། སྐྱབ་དང་། བཅིངས་པ་དང་། གྲོལ་བ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

འོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་གནས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་
དང་། །བདེ་བ་དང་སྐྱབ་བསྐྱེད་པ་དང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལས་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱབ་དང་ནི་བཅིངས་པ་དང་།
། གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སོ་སོ་རིག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཕན་རྒྱུན་སོ་སོར་དེར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

གནས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཚོགས་བདུན་དང་། སོ་སོའི་བདེ་སྐྱབ་
སྐྱོང་བ་དང་། སེམས་པས་ལས་བསགས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སོ་སོའི་སྲིད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་
ནི། འཁོར་བར་བཅིང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོང་གྱུར་ཐུན་མིན་དེ་དག་སེམས་ཅན་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་མི་
བདུབ་པས། དེ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ ། ལ། ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
། ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་ ། ལ། འཛིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་
གཟུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ ། འཛིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་
མེད་པར་བསྟན་པ་ ། །

ཐུན་མོང་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཟུང་བར་སྤང་བ་ཉིད་ནི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ལས་
ལོགས་ཤིག་ན་དོན་མེད་དེ། ཐུན་མོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་སྤང་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་ཐུན་མོང་བར། །སྤང་བ་རྒྱུད་སོ་སོའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
རིག་པའོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་དེར་སྤང་བའི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ། །གྱུར་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
། སྒྲོད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱབ་པ་ཡང་གཅིག་གི་རྣམ་པར་རིག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འདི་སྐྱམ་དུ་བཟུང་བྱ་བ་ཕྱི་དོན་མོང་བའི་རིལ་སོགས་པ་རྩལ་དུ་གྱུབ་པ་
 རྣམས་འདི་ལྟར་བསྐྱོན་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་གྱུབ་པོ་སྐྱམ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་གང་
 ཞིག་ཕྱི་དོན་མོང་བར་སྐྱང་བ་རིལ་སོགས་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་བཅའ་པའི་དོ་བོར་
 གྱུབ་པ་མེད་དེ། བག་ཆགས་མཐུན་པར་སང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལས་གཞན་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཟུང་བྱ་བ་ཕྱི་དོན་ཞེས་
 བྱ་བ་དེ་ཡང་། རྒྱུད་མི་གཅིག་པའི་འགྲོ་བ་དུ་མ་ལ་ཕྱི་དོན་མོང་དུ་སྐྱང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་
 པ་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན་ཕྱི་དོན་གྱུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་པའི་བཟུང་བྱ་བ་ཕྱི་དོན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། རྒྱུད་སོ་སོའི་དོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱང་ལུགས་འདྲ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས་ཕྱི་
 མོང་བའི་ཕྱི་དོན་ཞེས་འཛེག་པར་རྒྱུད་ན་སྐྱང་བ་དེ་དག་ནི་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱང་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་དོན་མོང་པ་
 རྣམ་ཡང་མི་སྲིད་ལ། སྐྱང་བ་ཅམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་དོན་ཞེས་པ་ཕྱི་དོན་མོང་པ་ཞིག་ནི་འདིའོ་ཞེས་རིགས་
 པས་རྣམ་ཡང་བསྟན་མི་རུས་ཏེ་སེམས་ལ་སྐྱང་བ་ལས་ཡུལ་དེ་ཡོད་པར་འཛེག་དགོས་ཀྱི། མ་སྐྱང་བར་ནི་
 འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པས་ན་འཛེག་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་བཟུང་བྱ་བ་ཕྱི་དོན་མོང་བ་ཞེས་པ་འདི་ལ་ལེགས་པར་
 བརྟགས་ན་ཕྱི་དོན་མོང་བ་ཞེས་སུ་འཛེག་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱུད་སོ་སོའི་སྐྱང་བ་འདྲ་བས་འཛེག་ན། སྐྱང་བ་དེ་ནི་
 འདྲ་བ་ཡིན་ནའང་། དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་དོན་ཕྱི་དོན་མོང་བ་གཅིག་ངེས་པར་གྱུབ་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མའི་སྐྱགས་ཀྱིས་མིག་
 བསྟེན་པའི་སྐྱོ་བོ་རྣམས་ལ་སྐྱང་བ་མཐུན་པར་འཆར་བ་བཞིན། བག་ཆགས་མཐུན་པར་སང་པའི་སྐྱོ་བོ་རྣམས་
 ལ་བག་ཆགས་དེའི་རུས་པ་མ་ཟད་ཀྱི་རིང་ལ་གནས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བར་སྐྱང་ན་ཡང་། འདྲ་བར་སྐྱང་བའི་
 རྒྱུ་གཅིག་ཕྱི་རོལ་ན་དོན་དུ་གྱུབ་པ་མེད་དེ་རྒྱུ་གཅིག་ལ་འང་ལས་སྐྱང་ཐ་དད་པའི་འགྲོ་བ་དུག་གི་མཐོང་སྐྱང་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་རང་གི་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་སྐྱང་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ ། རིལ་མ་ངེས་པ་སྐྱང་བ། །

ཕྱི་དོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི་མཉམ་
 པར་གཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་
 མ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་ནི་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རབ་དུ་སྐྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་
 པར་གཞག་པ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོད་ཡུལ་ལ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་རབ་དུ་སྐྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཅིག་ཤོས་ཕྱི་དོན་མོང་མ་ཡིན་པའི། །གཟུང་བ་རྣམ་པར་རིག་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ། །གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་རྣམས་ནི། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་གཞག་པའི། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ། །ཕན་ཚུན་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། །རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱང་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་
 སོགས་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། །མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། །ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་སྐྱོད་ཡུལ་ལ་དེའི། །གཟུགས་བརྟན་
 རབ་དུ་སྐྱང་བས་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་རིག་པ་ཉིད་ཡུལ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་མེད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུང་བར་སྐྱང་བ་མེད་དོ། །

གང་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་སྐྱང་བ་ཡིན་པ་ཅམ་ནི་སུས་ཀྱང་བརྗོག་མི་རུས་མོད་ཀྱི། དེས་སྐྱང་
 བ་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱང་བ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ།
 ཇི་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་ཕྱི་དོན་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཞན་
 གྱི་སེམས་མེད་པ་ན་སྐྱབ་པ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་སྐྱང་བ་དེ་རང་གི་སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་དུ་མི་འགྲུབ་
 པ་བཞིན་ནོ་སྐྱམ་ན། སྐྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཉེན་སོགས་ཕྱི་དོན་མོང་བ་ལྟར་སྐྱང་བ་དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཕྱི་དོན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་གཟུང་བ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་རིག་པའམ་ཤེས་པའི་དོན་ནམ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཞན་
 གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་དེས་ནི། རིགས་སྐྱགས་དང་བསམ་གཏུན་ལ་སོགས་པའི་

སྒྲོབས་གྲིས་པ་མོལ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་གྲུར་པ་ཤེས་སུ་བྱེད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ཀྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་གཅིག་ལ་གཅིག་
པམ་ཚུན་དངོས་སུ་ཡུལ་དུ་གྲུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། རང་གི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་པོལ་གྱི་སེམས་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་ནི།
ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་འདས་མ་འོངས་མཁུན་པའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བར་པོལ་གྱི་སེམས་དེའི་
གཟུགས་བརྟན་ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅམ་རབ་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཡུལ་ལ་
དམིགས་ནས་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་རང་ཉིད་དང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་
ཤེས་ཚུལ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པས། ཤལ་པའི་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་སོགས་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྲིས་ཤེས་ཀྱང་། དེ་དང་སྦྱོང་བ་འདྲ་བར་མི་འགྲུར་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་པོལ་གྱི་སེམས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དོན་
ཀྱང་དངོས་སུ་སྦྱོང་བར་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྦྱོང་ན་ཅི་འགལ་སྟེ་ན། རང་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་དབང་
གིས་ཤེས་པ་ཉིད་དོན་ལྟར་སྣང་བ་དེ་མེད་ན་སྤྱི་དོན་ཡོད་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་མི་སྣང་སྟེ། ཡི་དྲགས་གྲིས་རྒྱ་དང་
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པས་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །རང་གི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་ན་སྤྱི་དོན་ཡོད་གར་
བ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ་ཡི་དྲགས་ལ་རྣལ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ནམ་མཁའི་སྣང་བ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྣང་བ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བར་བཟད་དེ། སྣང་བའི་དབང་གིས་སེམས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཞན་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུར་བར་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་
ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གྲུར་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཅི་སྣང་བ་དེའི་ཡོ་ཤེས་དང་རྣམ་གཅིག་ན་སངས་རྒྱས་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྲུར་རོ་ཞེས། སངས་རྒྱས་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐ་དད་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་སྟེ་ཚོས་ཉིད་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུར་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་

ཚོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་དཔག་པར་མི་རུས་པར་གསུངས་ཏེ། མ་
སྐྱེས་པ་དང་མི་འགག་པ། །ཚོས་ཉིད་སྤྱང་ན་འདས་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་ ། རྟོན།

**གཟུང་བར་སྣང་བ་མེད་ན་འཛིན་པར་སྣང་བ་མེད་པར་ཡང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པར་སྣང་བ་མེད་པར་རྟོག་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པོ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བ་རབ་ཏུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་མ་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །**

གཟུང་བར་སྣང་བ་དེ་མེད་པར་གྲུབ་ན། །འཛིན་པར་སྣང་བ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་གཟུང་བ་དང་། །འཛིན་པར་སྣང་བ་མེད་པ་ལ། །འཇུག་པ་གྲུབ་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་
ཆགས་གྲིས། །གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་ཀུན་ནས་སྣང་བ་གྲུབ་པས་སོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཡང་འགལ་
བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གཟུང་བར་སྣང་བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་འཛིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་གྲུབ་ན། །འཛིན་པར་
སྣང་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འཛིན་པ་ནི་གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་གར་དུ་ནམ་ཡང་
མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
མེད་པའི་རིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཅམ་ནི་བདག་གཉིས་གྲིས་སྦྱོང་བའི་ཡོངས་
གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་རྟོགས་དགོས་ན་དབུ་མ་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས་སོ། །
།སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་དེའི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་རྗོགས་ཏེ་སྤྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་
པ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚོས་གང་དུ་ཡང་བསམ་པ་དང་བརྗོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྦྱོས་བྲལ་དུ་འདོད་དོ། །འོ་ན་

གྲང་བརྗོད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛོལ་ཚུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་
 ལུས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སུན་སྦྲུངས་ཏེ་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་གྲང་བདེན་པ་མེད་པའི་སྣོད་པ་
 དང་བྱུང་དུ་ཞུགས་པའི་རང་སེམས་གདོད་ནས་དག་པའི་འོད་གསལ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་དབྱུ་མ་ཡང་དག་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དབྱུ་སེམས་འདི་གཉིས་ཞེན་པའི་གནད་ཕྱ་མོ་ཞིག་ཚོད་མ་ཚོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས། མཉམ་
 རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཕྱོགས་འདྲ་བ་ལྟ་བུར་འོང་བས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྲང་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འདི་གཉིས་བྱུང་མེད་ལྟ་བུར་མཇོང་པའང་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་བཤད་
 པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གྲང་ནི་དེ་ཡི་དོན་ལ་ཕྱེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
 ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྦྲང་བ་མེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་གྲུབ་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་
 མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའམ། ཡོད་བཞིན་དུ་
 དེ་མི་སྦྲང་བར་གཉིས་སུ་སྦྲང་བའི་འབྲུལ་བ་དེ་འབྲུང་བར་མི་འཐད་སྟམ་ན། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་དེ་ཐོག་
 མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྦྲང་གི་བག་ཆགས་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཅན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་ནས་ལྡང་
 བའམ་མངོན་དུ་སད་པའམ་རྣམ་པར་སློན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་ན། རྒྱ་དེ་ལས་འབྲུལ་ཞིང་འཁོར་བ་འབྲུང་བ་
 ཡིན་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་སྦྲང་མི་རུས་སམ་སྟམ་ན། དེ་མ་
 ཡིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་
 ན་དེ་མངོན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཉིས་མེད་ལ་འཇུག་པ་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྣོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྣོམ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་། སྣོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་། །

རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་ཏུ་གནས་པ་
 དང་། དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་། དེག་པ་དང་། རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་
 བར་དེ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའོ། །

ད་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ལ། འཇུག་པ་སྐྱེན་མེད་པ་
 ཞེ། མཚན་ཉིད་དང་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་དེག་པ་དང་། རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ། ཉེ་བར་
 སོན་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

དོན་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྐྱེན་མེད་པ་སྟེ། གང་ཞིག་དོན་དུག་པོ་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་
 རྣམ་བྱང་གི་ཚོས་མ་ལུས་པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་གཞི་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡང་ན་ཚོས་ཉིད་དེ་དམིགས་
 པ་གང་ལ་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་དེའི་གཞི་དང་། དེ་དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དེག་པ་
 དང་། སྦྲང་ཡང་དེ་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའམ་
 ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་དུག་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། སྣོམ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། སྣོམ་གྱི་དོན་བཞིན་དུག་པོ་དེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་
 ། མཚན་ཉིད་ ། །

མཚན་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ་བྱུང་པར་མིད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མདོ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་
བཞིན་ནོ། །

ཚོས་ཉིད་རྣམས་བྱང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན་གོང་དུ་མདོ་རྩ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་
གཟུང་བ་སོགས་བཞི་དང་བྲལ་བར་ནི་བསྟན་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱུ་ཏུ་གནས་པ་ །

རྒྱུ་ཏུ་གནས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། མདོ་སྡེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཚིག་གི་ཚོགས་སོ། །

གནས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་དང་དབྱེད་སྤྱིས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། །

གནས་ནི་བཟོད་བྱ་རྒྱུ་བྱང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། རྗོད་བྱེད་གསུང་
རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཚོས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་སྐྱོད་དུ་གྲུང་དོར་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
ལས་མྱུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། །གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་པ་ལས་ལམ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་མ་སྐྱོངས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ ། རིས་པར་འབྱེད་པ་ །

རིས་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་
པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

གཉིས་སྦྱོས་པ་ནི་རྒྱུ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བས་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་རིས་པར་འབྱེད་པ་ནི། །ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ། །བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། །བསྐྱུས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྐྱོམ་
པས་རབ་བྱ་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །

དོན་དེ་ལ་རིས་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཡི་དགོངས་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རིས་པར་འབྱེད་ཅེས་བྱ་སྐྱེ་ན།
ཚོགས་སྦྱོར་དུ་མདོ་སྡེའི་དོན་བཞིན་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ནས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིས་པར་
འབྱེད་པའམ་ངོས་ཟླ་པ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་ ། རིག་པ་ །

རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་བྱ་རྟོགས་ཤིང་
ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བས་སོ། །

རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མདོ་སྡེ་གྱི། །ཚུལ་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། །ཉམས་སུ་
སྦྱོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དོན་སྦྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཉམ་བཞག་དུ་མདོ་སྡེ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་དེ་

བཞིན་ཉིད་མཐོང་སྤང་གི་དྲི་མས་དག་པ་མངོན་དུ་ཐོབ་ཅིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཉམས་སྤང་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

ལྟ་བུ་རྒྱ་རྗེས་སྤང་བ་ཀྱི་།

རྗེས་སྤང་བ་ནི་རྗེས་སྤང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེའི་དྲི་མ་སེལ་བའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རྗེས་སྤང་བ་རྒྱ་རྗེས་སྤང་བ་ནི། རྗེས་སྤང་བའི་དོན་ལ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་ལྟག་མ་སྤང་བའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐོག་གོ། །

རྗེས་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་སོ་སོ་རང་རྒྱུ་ལས་ཉིད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་དོན་རྟོགས་ཟིན་ལ། སྤང་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་ཡང་ཡང་དུ་ཞིང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་སྟེ། བསྐྱོམ་ལམ་དེ་ནི་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་སེལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའོ། །

དུག་པ་རྒྱ་རྗེས་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་གི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྗེས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་གི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་ཀྱི་།

དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའོ། །

དེ་ལ་དེ་ལོ་བདག་ཉིད་དུ། ཉེ་བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ། །སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་ལྟག་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞེས་མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཅམ་དུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་དེ་ལོ་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། གནས་སྤང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པར་གྱུར་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་ཚེ་གནས་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་རྗེས་ཀྱི་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀོ། །ཞེས་གནས་གྱུར་ཅམ་ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ས་འདིར་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཡིན་ཀོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་དེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྗེས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱི་ལམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་།

རྣམ་པ་བཅུ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ནི་གོང་ན་མེད་པ་སྟེ། ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་དང་། གང་ཟག་དང་། བྱང་ཆུབ་དང་། དགོས་པ་དང་། གནས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྗོངས་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། ཕན་ཡོན་ལ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའོ། །

དེ་ཡང་གནས་གྲུབ་པ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནེ་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་ཞུགས་པ་སྐྱོད་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས། རྣམ་པ་
བཅུས། །གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །སྐྱོད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་ངོ་བོ་དང་རྣམ་དང་གང་ཟག་དང་། །ལྷན་
པར་དང་དགོས་པ་དང་གནས་དང་ནི། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྦྲོར་བ་དང་། །ཉེས་དམིགས་དང་པན་ཡོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

དོན་རྣམ་པ་བཅུས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་ཤེས་ཤིང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ནི་སྐྱོད་མེད་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བཅུ་པོ་དེས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཞེས་ཏེ་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅིང་དེ་སྐྱབ་པ་ལས་
འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་པོ་དེ་གང་ཞེས། རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་འཇུག་རྣམས་
དང་། གང་ཟག་དང་། ལྷན་པར་དང་། དགོས་པ་དང་། དེའི་གནས་སམ་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་། སྦྲོར་བ་དང་། དེ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཡོད་པའི་པན་ཡོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། །མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱས་བཤད་བཅུ་ལས། དང་
པོ་ ། །རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ ། །

ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་མེད་པ་ལ་སྐྱོ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྣང་
བ་དང་སྣང་བའོ། །

དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པའམ་ངོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། །སྐྱོ་བུར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་གོ་རིམ་བཞིན་མི་སྣང་བའི་དོན་
དང་། །སྣང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པའོ། །

དེ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། །སྐྱོ་བུར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་མི་
སྣང་བ་དང་སྣང་བའི་དོན་དུ་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སྐྱོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཚོས་ཉིད་དྲི་
བུལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་བཞིན་པར་སྣང་བའོ། །

གཉིས་པ་ ། །དངོས་པོ་འཇུག་ ། །

དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ནི་སྣང་མོང་གི་སྦྱོང་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། །མདོ་སྡེའི་
ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། །སྣང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གྱི་རྣམ་
པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའོ། །

དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ནི། །སྣང་མོང་བསྦྱོང་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་བ་དང་། །མདོ་སྡེའི་ཚོས་གྱི་
དབྱིངས་ཉིད་གྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་བ་དང་། །སྣང་མོང་མིན་པ་སེམས་ཅན་གྱི། །ཁམས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི། །དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེའང་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ།
།དེའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་དབྱེ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་སྣང་བ་དང་འདོམས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་ཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེའི་དངོས་པོ་འཇུག་རྣམས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྐྱབས་འདིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་སྣང་མོང་བ་ལྟར་སྣང་བ་སྦྱོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའམ་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། །མིང་ཚིག་ཡི་གའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་རྗེས་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་མདོ་
སྡེ་རྣམས་གྱི་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཉིད་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། །སྣང་མོང་མིན་པ་རྒྱུད་སོ་སོས་བསྐྱུས་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི་ཚོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་གྲུབ་པ་
དང་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་འགའ་ཅམ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གནས་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཚོས་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་མཐའ་
དང་མཉམ་པའི་གནས་གྲུབ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། །འདིར་སྦྱོང་དང་དེའི་ཤུགས་གྱིས་
ལུས་སུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་གནས་གྲུབ་པའི་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བརྟེན་བ་ཚོས་སྐྱོ་བུར་བ་
དང་། །གཉིས་པ་མདོ་སྡེས་མཚོན་པའི་ངག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་གྲུབ་པའི་ཚོས་གྱི་སྐྱོ་

དབྱངས་རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་ཅིང་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཀུན་གཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་བདུན་གནས་གྲུང་པ་ཡི་ཤེས་ལྡན་མཁའ་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་
སྤྱུལ་པའི་སྤྱོད་ཐོབ་པའོ། །ཡང་ན་རིམ་པ་བཞིན་ཞིང་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྤང་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་
འདོམས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་དུ་བལྟ་
བར་བུའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་དག་གི་སྐྱར་བསྐྱུས་པ་ནི་གནས་མ་གྲུང་པའི་སྐབས་ན་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་
རུང་བ། སེམས་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་ལ། གནས་གྲུང་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྤང་
བ་ལས་ཐ་དད་པ་དང་། མ་དག་པ་མེད་པས་རང་སྤང་དག་པ་འབའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ཏེ་སྤང་བ་ཡིན་
ནའང་། གནས་མ་གྲུང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་ངོ་ལ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་དུ་
འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ ། གང་ཟག་ །

གང་ཟག་ཉོགས་པ་ནི་དང་པོ་གཉིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུང་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཉིད་ཀྱིའོ། །སྤྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ངོ་། །

གང་ཟག་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་གནས་གྲུང་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །གནས་གྲུང་པ་སྤྱི་མ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ནི། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གང་ཟག་གི་གནས་གྲུང་བ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་གྲུང་དང་པོ་གཉིས་ནི་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཡུལ་དུ་གྲུང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་

སྟེ། སྤྱི་གསུམ་རྣམ་པ་ཚོས་སྤྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུལ་དུ་
གྲུང་བའོ། །ཞིང་ཁམས་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་དམ་པའི་ཚོས་ཚད་མེད་པའི་སྤང་བ་ལ་དབང་འབྱོར་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྤྱི་མ་སེམས་
ཀྱི་གནས་གྲུང་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཇི་ལྟར་ཞེས་སྤྱི་གསུམ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡི་ཤེས་མངའ་བའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་མཐོང་རུས་
པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་གི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ཉན་ཐོངས་པའི་ཡིད་གནས་གྲུང་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་མ་དེའི་ཆ་ཙམ་
ཡོད་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་མ་འདི་འཕགས་པ་བཞི་བོའི་ཡང་ཐུན་མོང་ལྟ་བུར་གསུངས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་རང་
ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་གྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་ ། བྱང་པར་ །

བྱང་པར་ཉོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་པར་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་བྱང་པར་དང་། སྤྱུལ་
པའི་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་བྱང་པར་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་། སྟོན་པ་དང་། འབྱོར་པ་བརྟེན་པའི་བྱང་
པར་ཀྱི་སྤྱིར་དོ། །

བྱང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི། །ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་པར་དང་། །ཚོས་
སྤྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། །སྤྱུལ་པའི་སྤྱོད་ཐོབ་པས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུགས་པ་དང་། །ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བ་ངོ་མཚར་གྱི་སྟོབས་མ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་འདོམས་པ་དང་ནི་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཉིད། །ཐོབ་པའི་བྱང་པར་
ལས་ཡིན་ནོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་གནས་གྲུང་ཏེ། གང་གིས་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མཐུས་གནས་གྲུང་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཞེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་
དུ་གནས་གྲུང་པའམ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའམ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་སྤྱིར། རྣམ་
མཁའ་མཐས་གཏུག་པར་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་པར་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཡོངས་སྤོད་རྫོགས་པ་དང་།
སྤྱལ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ཐོབ་པས་རིམ་པ་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཟབ་
ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདོམས་པར་མཛད་པ་དང་ནི། མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མཐུ་
ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་མངའ་དབང་འབྱོར་བ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བྱང་
པར་ལས་ནི་ཉན་རང་ལས་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་། །དགོས་པ་། །

དགོས་པ་རྟོགས་པ་ནི་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོན་པ་ལ་དམིགས་པའི་
བྱང་པར་གྱི་དང་། ས་བཅུ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱང་པར་གྱི་སྤྱིར་རོ། །

དགོས་པ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །བྱང་པར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྤོན་པས་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་
དང་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོན་པ་ཡི། །གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་དང་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
བསྐོས་པ་ལ། །རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱང་པར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ལ་དགོས་པའམ་མཁོ་བའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གྲུང་པ་གང་ཡིན་པ་

རྟོགས་པའམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དེ་ཡི་དོན་
དུ་སྤོས་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་
གྱི་བྱང་པར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་སྤོན་པ་ཡི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་ལ་དམིགས་པའི་སྤོན་ལམ་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྤོ་འདོགས་ཆོད་པའི་བྱང་པར་དང་། ལྷ་རྟོགས་
མཐར་སྤོན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ས་བཅུ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱང་པར་དང་གསུམ་གྱིས་
ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་འཕགས་པའི་གནས་གྲུང་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་
དགོས་པའི་བྱང་པར་རོ། །

དུག་པ་རྟོན་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་། །མདོར་བསྟན་། །

གནས་རྟོགས་པ་ནི། རྣམ་པ་དུག་གིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་པ་
དུག་གིས་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ལས་དང་། མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལས་དང་། ཡང་
དག་པར་སྦྱོར་བ་ལས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དང་། བན་ཡོན་གྱི་སྤྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་གནས་སམ་རྟོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །འཇུག་པ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཏེ།
།དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་སྤངས་པ་དང་། །ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་བན་ཡོན་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་ལ་
འཇུག་པས་སོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་གནས་སམ་གཞི་འམ་རྟོན་ཉིད་དུ་གྲུང་པའི་རྒྱལ་ལ་འཇུག་
པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ཞེན་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་

ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་པར་རྟོགས་པའི་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ནམ་ཡང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེ་འཐོབ་པའི་རྟོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན་དེའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབབ་པ་ལ་འཇུག་པ་
ནམ་པ་དུག་གིས་ཏེ། གང་ཞེན་གང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་
ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཡི་
སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་ལས་སམ་སྒྲོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་
དང་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱས་ལའད་ ། ལ་མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེ་དུག་པོ་ལའད་པ་ལས། དེ་ལ་དང་
པོ་ ། དམིགས་པ་ ། །

ནམ་པ་བཞིས་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལ་མོས་པ་དང་། དེས་པ་
དང་། ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་ལ། །འཇུག་པ་ནི་ནམ་པ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་
འདི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་པ་དང་དེ་ལ་དེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོགས་ནི་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་གང་རུང་ཞིག་མེད་ན་དེ་མི་སྐྱེ་པས་སོ། །

དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ནམ་པ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ཡི་གཞུང་བཟུང་ཅིང་རྒྱ་
ཆེ་བ་ལ་དམིགས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་ནས་གདམས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་

མཉན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་མོས་པ་མཚོག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། དེའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ངས་
པ་སྐྱེད་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་དང་
བཞིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་བཞིའི་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་ཡང་དེ་
ཚུལ་བཞིན་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བར་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། མཚན་མ་སྤངས་པ་ ། །

ནམ་པ་བཞིས་མཚན་མ་སྤོང་བ་རྟོགས་པ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་
། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྟོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ལས་ཏེ། དགས་པ་དང་།
འབྲིང་པོ་དང་། སྤ་བ་དང་། རིང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་རྣམས་གངས་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་འདིས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ། །འཇུག་པ་ཡང་ནི་ནམ་པ་བཞི་སྟེ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་
སྤངས་པ་དང་གཉེན་པོ་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤངས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་སྦྱོར་པའི་འབད་རྩེ་ལ་སྤངས་པ་
དང་ས་རྣམས་སུ་བསྐྱོམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡི། །མཚན་མ་དག་ནི་སྤངས་པ་ལས་སོ། །འདིས་ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། །དང་
པོ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྟོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དགས་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འབྲིང་
དང་གསུམ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྤོང་མོ་དང་། །བཞི་པ་ནི་བསྐྱོམས་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིང་
དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི། །མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱོམ་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ནི་ནམ་པ་བཞི་སྟེ། །འདོད་ཆགས་སོགས་མི་
མཐུན་པ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། །སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་སྐྱུག་པ་སོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་

མ་དང་། དམིགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པ་ལམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡི་ཚོས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་མི་མཐུན་སྟོབས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམ་པར་སྤངས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོངས་སུ་དག་
 པ་ཐོབ་ཞེས་སོ། །མཚན་མ་བཞི་སྤངས་པ་འདིས་ནི་གོང་གི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ། རགས་པ་དང་འབྲིང་
 དང་ཕྱ་མོ་དང་ཡུན་རིང་དུ་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི་མཚན་མ་སྤང་དགའ་བའི་བར་དུ་རིམ་བཞིན་
 ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཚུལ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུངས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་པའི་རྒྱ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་
 ནི་རྟོགས་སྤྲོད་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་སྟོབས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་ནི་རགས་པ་སྟེ་དང་པོར་སྤྲོད་
 རོ། །དེའི་གཉེན་པོ་མི་སྦྱག་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷ་བས་མཚན་མ་འབྱུང་བ་ལྟེ་སྤྲོད་མའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་རོ། །
 །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤང་བུ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་རྟོགས་བྱའི་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞེན་ཞིང་
 མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཕྱ་མོ་སྤང་དགའ་བ་སྟེ་སྤྲོད་མའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་རོ། །རྟོག་པ་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་
 ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་སྟེ། དེ་ནི་ས་དང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ན་གོང་མའི་རྟོག་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཕྱ་
 མོ་མི་འདོད་བས་ཡུན་རིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དག་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པའི་བར་དུ་རྟོག་པ་
 ཕྱ་མོའི་ཚུལ་དུ་རྒྱུད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ ། ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ ། །

ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་ལས་དང་། མི་
 དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་ལས་དང་། དམིགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱར་བ་ལས་དང་། མི་

དམིགས་པ་དམིགས་པར་སྦྱར་བ་ལས་སོ། །

ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ། །འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་ནི་སྦྱར་བ་དང་། །དོན་མི་
 དམིགས་པ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། །རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་འབྲད་པས་དམིགས་པ་མི་དམིགས་པའི་
 སྦྱར་བ་དང་། །གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དམིགས་པའི་སྦྱར་བའོ། །

ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་
 ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་ནི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ་
 འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ལམ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་
 ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་འཛིན་གང་དུ་འང་མི་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིའི་
 དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སྤྲོད་ལ། དེ་ལས་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་དགའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་སྤྲོད་ཚུལ་ཏེ། རྟོད་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་
 འབྲའོ། །

བཞི་པ་ ། མཚན་ཉིད་ ། །

མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་ཉིད་ལ་རབ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ནི་གཉིས་སུ་
 མེད་པ་བཟོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་རབ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་
 གཉིས་དང་། ཇི་ལྟར་བཟོད་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཡུལ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། སྤྲོད་ཀྱི་
 འཛིན་ཉེན་རྣམས་སུ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་

པ། གནས་མེད་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གསལ་ལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་
བའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་མཁའི་དགྲིལ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ནི། །རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཚོས་ཉིད་གནས་པ་ཉིད་ལས་ནི། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་
ཅིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི། །ཚོས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བ་མེད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་ནི། །ཇི་ལྟར་ཡིད་
གྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། །དབང་པོ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། །སྤོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་
ན་ཅི་ཞིག་བསྟན་པར་འགྱུར་ཞེས། །དེས་ན་འདིས་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སུ་བརྟག་ཏུ་མེད་པ། །མངོན་པར་
བརྗོད་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པར་གནས་མེད་པ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་
རིག་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་མེད་པ། །སྤོད་གྱི་དངོས་པོ་མི་སྤང་བས་གནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱི། །མཚན་ཉིད་མདོ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་ལས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད། །རྣམ་
མཁའི་དགྲིལ་དང་མཉམ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་པ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། །སྤོད་ལྟུང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཚོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་
པའི་མཚན་ཉིད་དང་། །དེ་ལ་སྤང་བེད་དུ་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། །སྤང་བཅས་སུ་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།
།དང་པོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཉིད་ལས་ནི། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སམ་ཡང་
ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤོས་དབྱེར་མེད་ཅིང་རྒྱ་གཞི་མཐའ་ལས་རྣམ་པ་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོས་
ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་ནི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱུགས་སུ་

ཆུད་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དེ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ལ་སྤོབ་ལམ་ན་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡོད་
པའོ། །གཉིས་པ། །མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ལས་ ༡ ། །འདི་ལྟར་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་
ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ ༢ ། །དང་ནི་གཉིས་སྤང་དེ་ལ་དེར་ཞེན་ནས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་
གྱིས་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལ་དེ་དང་དེར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། །ནང་གི་བརྗོད་པ་ལས་ཡིད་གྱིས་གཟུང་འཛིན་དུ་
རྟོག་པ་དང་། ༣ ། །མིག་སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་དང་། ༤ ། །གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་། ༥ ། །མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ༦ ། །ཐུན་མོང་སྤོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་སྤང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནས་
ཐམས་ཅད་དུ་རུབ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱུད་པར་བྱུར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རོ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་
ནི་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་དུག་བསྟན་པ་འདིས་ནི་རིམ་
པ་ལྟར། ༡ ། །དབང་པོ་སོགས་གྱི་ཤེས་པ་བརྟག་ཏུ་མེད་པ། ༢ ། །རྒྱ་གཞི་བསྟན་དུ་མེད་པ། ༣ ། །ཤེས་པ་སྐྱུ་
བའི་གནས་སམ་རྟེན་མེད་པ། ༤ ། །ཡུལ་དུ་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ ༥ ། །ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། ༦ ། །
ཐུན་མོང་གི་རྟེན་སྤོད་གྱི་གནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ན་དགོན་མཚོག་བརྟེན་པའི་འོད་སྤང་གིས་ལྷུས་པ་ལྷུང་བསྟན་པ་ལས། །འོད་སྤང་རྟག་ཅིས་བྱ་བ་འདི་
ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མི་རྟོག་ཅིས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་གྱི་དབྱུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དཔྱད་དུ་མེད་པ། །བསྟན་དུ་མེད་པ། །རྟེན་མ་ཡིན་པ། །སྤང་བ་མེད་པ། །རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། །གནས་པ་མེད་
པ་སྟེ། །འོད་སྤང་འདི་ནི་དབྱུང་མའི་ལམ་ཚོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། །དེ་
བཞིན་དུ་བདག་བདག་མེད་འཁོར་བ་སྤང་འདས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་ལ་སྐྱུར་ཉེ་དེ་གཉིས་གྱི་དབྱུང་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ་སོགས་གོང་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་བ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ལས་
འདས་པའི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་འོད་གསལ་བ་རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་

ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཀྱི་ཁམས་གང་དུ་འང་མ་གཏོགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ངོ་བོ་ལ་སྣང་བ་དེ་དག་
གིས་རིས་སུ་བཅད་པ་མེད་དེ་ཚོས་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་རང་གསལ་བའོ། །ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་ན། ཏྲག་ཏུ་འདིའི་རང་ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཇི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྣང་བ་
ཐམས་ཅད་མཉམ་ལ་མ་འདྲེས་པར་གཟིགས་པ་འབྱུང་སྟེ་འགལ་མེད་བྱུང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་པ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཚོས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སྣང་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཚོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་ལ་སྣང་བ་
མི་འགག་པར་ཤར་ཡང་དེ་དང་དེར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆ་ནས་གོང་གི་སྣང་མེད་དུ་བསྟན་པའི་དོན་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཐ་མལ་བའི་གཉིས་སྣང་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་བའི་བློ་དོན་དེ་འཕྲོས་སུ་བཤའ་བའོ། །གསུམ་པ། སྣང་བ་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་ན་མཉམ་བཞག་ཏུ་ནི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་དམིགས་པར་བྱུང་མེད་པ། དཔེར་ན་རྣམ་མཁའི་དགྱིལ་ལྟར་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་བཞག་དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདུ་བྱེད་པའི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅི་དང་གང་སྣང་བ་མ་ལུས་པ་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་མ་དང་སྐྱིག་སྐྱེ་དང་མི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་རྗེས་མེད་པར་བྱུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་པ་མཐར་ཐུག་པ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྱུང་ཞིང་། རྗེས་མཐུན་པ་འཕགས་པའི་ས་དང་ཆ་འདྲ་བ་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་དཔེ་ཡི་ཡེ་
ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་འབྱུང་སྟེ་ཐབས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་
ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་པོས་གཟིགས་ཚུལ་དང་སྟོབ་ལམ་དུ་མཉམ་བཞག་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་མི་
འགལ་བའི་གནད་ཤེས་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འཕྲོས་དོན་རྒྱུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བཤའ་བ་ཡིན་
ནོ། །

སྣང་བ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་།

ཕན་ཡོན་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་པར་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མེད་
པའི་བདེ་བའི་གནས་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པའི་འབྱོར་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་པར་གྱུར་བས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་
བདེ་བ་མཚོག་ཐོབ་པས་ནི་བླ་མ་པ་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་སྤངས་བ་དང་། གཟིགས་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་
ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་ཇི་ལྟར་འོས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
ཀྱིས། སྐྱིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་པར་ཐོབ་པ་དང་།
འགྱུར་ཞིང་མི་བརྟན་པ་བླ་མ་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་ནས་གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་བླ་མ་པ་མེད་ཅིང་གཏན་དུ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པས་བསྐྱེས་པའི་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པ་
དང་། མཐའ་ཡས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་དང་འཚོམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱོ་ཚོགས་པ་བློ་བུ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་འབད་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་བཞི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣང་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་
པའོ། །

དུག་པ་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་།

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་རྟོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཉིན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྲིད་དང་།
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྲིད་དང་། བྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྲིད་དང་། ལས་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་སྲིད་རོ། །

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །མི་མཐུན་པའི་སྲོགས་ལཱི་གཉིན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་།
།མི་རྟོག་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །གཞན་ལས་འཕགས་པའི་བྱད་པར་ལཱི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་དང་། །ཡི་ཤེས་ཀྱི་ལས་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །

རྟུག་པ་ཡི་ཤེས་དེའི་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་
། རྩོམ་དོན་བསྟན། ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མི་མཐུན་སྲོགས་ཀྱི་
གཉིན་པོ་བྱེད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་དང་། གོ་ལ་ས་མི་རྟོག་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དམན་ལམ་ལས་བྱད་པར་འཕགས་པའི་ཚོས་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཡི་
ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བཞི་ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གོང་གི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་
པར་བཞི་ལས།

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཏེ། ཚོས་དང་། གང་ཟག་དང་།
གྱུར་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་། སྐྱར་པ་ལྟ་མི་བདེ་བའི་ངོ་བོ་ལས་ཞེན་པའི་གཉིན་པོ་ལོ། །

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཏེ། །མིད་པའི་ཚོས་དང་མིད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།
།མིད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་མིད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། །ཚོས་དང་གང་ཟག་

བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ལ་མིད་པའི་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་མིད་པ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྟའི། །གཉིན་པོ་བསྟན་པ་
ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

དང་པོ་ ། མི་མཐུན་སྲོགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རོ། །

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཞེ་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་ནི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་སྒོ་སྐྱར་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་སྲིད་ན་མཐར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་
སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ༡ ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ༢ ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་
པ་དང་། ༣ ། དངོས་པོ་རྣམས་སྡེ་མའི་གནས་སྐབས་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་འཛིན་པ་
དང་། ༤ ། ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་ཉིད་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་དང་། ༥ ། སྐྱར་ཅམ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཐ་སྐྱད་ཏུ་མིད་
ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཉིད་དང་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིད་པ་འཛིན་པ་ལྟར་མིད་པ་འཛིན་པ་ལ་སྐྱོད་ས་
པའི་སྒོས་བདག་གཉིས་དང་སྐྱེ་འགག་དང་ཐ་དད་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིན་པས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་
མི་བདེན་པ་ལ་ཞུགས་པས་ན་མིད་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིད་པ་འཛིན་པ་འཛིན་པ་ལྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་
པ་རྣམ་པ་ལཱི་གཉིན་པོ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྲིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷ་བ་སྒོ་འདོགས་བཞི་དང་སྐྱར་འདེབས་གཅིག་པོ་དེས་མཚོན་
པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་མཐའ་དག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ ། གོ་ལ་ས་མི་རྟོག་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ ། །

འཁོར་འདས་ལ་སྒྲུང་དོར་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། སྤངས་རྟོགས་ཉི་ཚོ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གང་ལའང་གནས་པ་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉལ་པའི་ངོ་བོས་
གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་སྲིད་དུ་བཞུགས་པས་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པ་དང་། འདིའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་སྲིར་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཉན་རང་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཚུལ་རྣམ་པ་
ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དག་ནི་འཁོར་འདས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདི་དག་དང་མི་ལྡན་པ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ ། ཡི་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ལྟ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ ། །

ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲུ་ན་མེད་པའི་བདེ་བའི་སྦྱིན་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་
ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་
དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་
པ་ལྟ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ། །

ཐ་མ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། །ཀུན་ནས་སྤང་བ་བཅོམ་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་དུ་རྒྱུ་ལས་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་།
།ཤེས་བྱའི་སྦྱོར་བ་དང་རི་སྟེང་པ་རྟོགས་པས་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་། །སྤྱ་རྒྱས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་
བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་། སྦྱིབ་པ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི། །ཡི་ཤེས་
ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་
པར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད། །གཏོད་ཅིང་སྟེར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྟ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ། །

བཞི་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཐ་མ་དེའི་བྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མངོན་དུ་རྒྱུ་རིང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་ཀུན་ནས་སྤང་བ་བཅོམ་པའི་སྲིར་སྦྱིས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། སྒྲུ་ན་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོས་ཀུན་སྦྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་
ཤིང་གཏན་དུ་རྟོག་པའི་བདེ་བ་སྦྱོབ་པའི་སྲིར་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་
པ་གཉིས་པོ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ནི། །སྤྱ་རྒྱས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་པའི་སྲིར་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་།
མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་ཡི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཚན་སྦྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཡི་
ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་པ་ནི་གཟིགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་
བུ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་གཏོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟེར་
བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་རྣམས་སྦྱིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྟ་ནི་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ། །

བདུན་པ་ ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་
རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་
ལས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྟེ། མི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
སྤང་བའི་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་རྟོན་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་སྤང་དུ་ཟིན་
ཀྱང་མི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བས་ཀྱང་དེའི་ཚོས་ཉིད་ནི་སྤང་བ་མེད་ལ། དེ་སྤང་བ་མེད་

པ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་སྐྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་
ཅམ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ལས་
དོན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དོན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པ་ལས་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཉིས་གཉིས་
པར་དམིགས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་གང་ཡང་གཉིས་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་མེད་ཅིང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །ཅིནས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །འཇུག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ནི། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས། །འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས། །མི་བདེན་པར་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི། །མེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྐྱང་བའི་རྒྱལོ། །ཀུན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་དད་པ་རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་དུ་
སྐྱང་བ་འཇུག་ཤེས་དུག་སྟེ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ། །སྐྱང་དུ་ཟིན་ཀྱང་
སྐྱང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་པའོ། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་སྐྱང་བས་གཉིས་སྟོང་གི་ཚོས་ཉིད་དེ་མི་སྐྱང་ཞིང་། །གཟུང་
འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་མི་སྐྱང་བས་ཚོས་ཉིད་སྐྱང་དོ་ཞེས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། །དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འཇུག་སྟེ་སྐྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་
པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ། །དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤེལ་གྱི་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་ལྟར་དོན་
རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། །རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་

དང་། །དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་ནི། །བྱང་པར་མེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་གཉིས་བྱང་
པར་མི་དམིགས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཅིང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་
སྟེ། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས། །རབ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་ནི། །རྟེན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་འཇུག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ནི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེས་
འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས་མི་བདེན་པར་ནི་
གྱུར་དུ་ཟིན་ཡང་འཇུག་བའི་སྟོའི་དོར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་གཟུང་འཛིན་དུ་སྐྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་
ཐམས་ཅད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་གང་དེ་མེད་བཞིན་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྐྱང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོས་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་བགོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་ཚོས་སྐྱོ་ཚོགས་
སུ་སྐྱང་བ་ནི་མི་ལམ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུག་ཤེས་གང་ཞེས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་
དེ། །རང་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཅན་དུ་སྐྱང་བར་འབྱུང་དོ། །འདི་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བྱས་པའང་སྐྱང་དོ། །
ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་དབང་ལས་མེད་བཞིན་སྐྱང་བ་དེས་ན་རྒྱ་ཀུན་གཞི་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་
སྟེ་ཚོགས་བདུན་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྐྱང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་འདི་དག་འདི་ལྟ་བུར་
འཇུག་དོར་སྐྱང་དུ་ཟིན་ཡང་། །དོན་ལ་མེད་པ་སྟོག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་
དུ་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་གྱུར་པའོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱང་བས་ཚོས་ཉིད་མི་སྐྱང་ཞིང་། །གཟུང་འཛིན་དེ་མི་
སྐྱང་བས་ཚོས་ཉིད་སྐྱང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་ཚོས་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ཡི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱང་བ་ལས་རྒྱ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་གཏན་ལ་དབབ་

ཚུལ་ལ་གནད་འདི་བས་ཟབ་པ་མེད་ཅིང་། གཉིས་སྒྲིབ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ན་ཡང་དག་མིན་པའི་ཉོག་
པ་ཙམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་དེར་ཞེན་སྒྲུབ་ཏེ་རྣམ་པར་མི་ཉོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པས་ནི་རྣམ་བུ་སྤྲོགས་
སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ལའང་འདི་ཆེས་ཟབ་པའི་སྤྱིར་ནོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཤིང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་གོམས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་མམ་སེམས་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་
ལས་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཞེན་བྱར་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་
ནི། དེ་དང་དེར་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འང་མི་དམིགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འཇིན་པ་དེ་མི་དམིགས་
པ་ལས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་པོ་ནི་བྱེད་པར་བྱར་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བསམ་བཅོལ་ལས་
འདས་པའི་དོན་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་ལ། གཟུང་འཇིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
གང་ཡང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་ཉོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱིས་གང་དུ་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་ན་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་
པར་ཉོག་པའི་སྤྲོགས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཕྱ་མོ་ཡང་བཞག་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་རོ། །

བརྒྱད་པ་ ། སྤྱིར་བོ། །

སྤྱིར་བས་ཉོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་
ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ས་དང་པོ་ལ་སོ་སོར་རིག་པར་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་
ཉིད་ནི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ས་དུག་ལ་སྤྲོམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
སྤྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །

།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཐར་སྤྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡང་སྤྱིར་ཏེ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཇེད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་
སོ། །

སྤྱོད་བས་ས་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མོས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བས་ན། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་སྟེ། དེ་ནི་
སྤྱིར་བས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །སོ་སོར་རབ་ཏུ་ཉོགས་པ་ཡི། སྤྱོད་བས་ས་ནི་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རབ་ཏུ་ཉོགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱིར་བས་པའི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སོ། །བསྐྱོམ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བས་
ནི། གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་དག་པ་ཡི་ས་དུག་སྟེ་མཚན་མ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དག་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་མེད་
པ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་ནི་གསུམ་པོ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྤྱིར་བས་པའི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་སོ།
།མཐར་སྤྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་བས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །མཇེད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
ཡང་ནི་སྤྱིར་བས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ། །ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའམ་དེ་ལ་བརྩོན་ཅིང་སྤྱིར་བས་ས་དང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སའམ་
གཞི་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཉོགས་ཀྱང་ཤེས་
རབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མོས་པའི་སྤྱོད་བས་དོན་དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བས་ནི། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་འཇུག་པ་
སྟེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་དོན་སྤྱི་ཙམ་དུ་
མ་ཡིན་པར་སོ་སོར་རབ་ཏུ་ཉོགས་པ་ཡི་སྤྱོད་བས་ས་ནི་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
རིག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཉོགས་ཟིན་དེ་ཉིད་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་
བདུན་པའི་བར་གྱི་མ་དག་པ་ཡི་ས་དུག་ཏུ་གྲགས་པ་སྟེ་མཚན་མ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། མཚན་མ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་པའི་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། ས་ལྷུག་མ་

དགྲ་བོ་དེ་ནི་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མཐར་སྟེན་པའི་ས་ལ་སྦྱར་བས་ནི་འབད་
ཚོལ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ནམ་མཁའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་མཐའ་ཇི་སྲིད་དུ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་ཏེ། སྦྱར་བ་དེ་ནི་སྐྱབ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་ཉི་
བར་སོན་པའམ་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་ཏེ་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

དགྲ་བོ་ཉེས་དམིགས་།

ཉེས་དམིགས་རྟོགས་པ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་མེད་ནའོ། །ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
ཉོན་མོངས་པ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ལམ་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་
དམིགས་དང་། གང་ཟག་སྲུང་ན་ལས་འདས་པར་ཐ་སྐད་གཞག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་
དང་། བྱང་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་གཞག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

ཉེས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མེད་པ་ཡི། ཉེས་དམིགས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ། །མི་
འཇུག་པའི་རྟེན་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། །སྐྱབ་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་།
།སྲུང་ན་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས། །གནས་གྱུར་ཐོབ་པ་ལ་གདགས་དགོས་པས་དེ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་།
།བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དག་གྱང་གནས་གྱུར་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཉེས་པ་འོ། །

དགྲ་བོ་ཉེས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མེད་པ་ཡི་ཉེས་དམིགས་
བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཟེན་པ་རྣམས་སྦྱར་ཡང་རྒྱུད་དེར་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་།
གཉིན་པོ་ལམ་ཉིད་རྒྱུད་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྲུང་ན་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
སུ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཉོན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐར་འབྲས་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་

དག་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་བཞིར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེའི་གོ་བའི་གནད་རྒྱས་
པར་བཤད་ན། ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤང་ཞིང་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་གྱུར་དེ་གལ་ཏེ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་པ་
སྤངས་ཟེན་པ་རྣམས་སྦྱར་རྒྱུད་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་
པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་སྤང་བུ་དེ་མི་འགྱུར་བ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་སྲིད་
རྟེན་དེ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་སྐྱབ་པ་ལན་གཅིག་སྤངས་སུ་ཟེན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
གནས་མ་གྱུར་ན་སྦྱར་ཡང་སྦྱར་བཞིན་སྟེ་བར་འགྱུར་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། རྒྱུད་གང་ཞིག་གནས་མ་གྱུར་པའི་ཚེ་སྤང་བུ་དེ་དང་དེ་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་ལ། གནས་གྱུར་པའི་
ཚེ་སྤང་བུ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གནས་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ས་བོན་མས་
བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བུའི་ས་བོན་བཅོམ་པ་ན་སྦྱར་མི་སྟེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གནས་གྱུར་ཞེས་པ་མེད་གྱང་ཅི་
འགལ་སྟམ་ན། སྤང་བུའི་ས་བོན་བཅོམ་པ་ཡིན་མེད་གྱི། དེ་ཡང་རྒྱུད་གང་གི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་
དགོས་ཀྱི་བྱང་པར་མེད་པ་ལ་མི་རུང་སྟེ་གཉིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ལར་ཟག་
པ་ཟད་པ་ཞེས་དམིགས་སྟེ་སྟེ་མ་བསྟན་པར་ས་བོན་བཅོམ་ཚུལ་གྱང་མི་ཤེས་པའི་སྲིད་འོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བུའི་
ས་བོན་ཟད་པའི་རྒྱུད་དེ་ལ་སྦྱར་ལས་གནས་གྱུར་པའི་བྱང་པར་དེས་སྦྱར་མི་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུན་ཆད་ནས་
རྟེན་མེད་པར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ལར་ཟག་པ་རྣམས་སྟེ་བ་དང་ལ་ལར་མི་སྟེ་
བ་འདི་གནས་གྱུར་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ལ་སྒྲ་ཤད་ཀྱི་སྤང་བ་སྐབས་
མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མེད་ན་སྤང་བུའི་གཉིན་པོ་ལམ་འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་པའི་
ཉེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་བའོ་འདི་ནི་ས་གཉིས་པའོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་
པར་ལ་ལམ་གོང་མ་གོང་མ་དག་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་གནས་གྱུར་སྦྱར་སྦྱར་མ་ཡིན་ཏེ་སྦྱར་སྦྱར་མ་མེད་པར་སྦྱི་མ་
སྦྱི་མ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། ས་བོན་སུ་གྱུར་གནས་གྱུར་པ་མེད་ན་སྤང་བུ་སོགས་འབྱུང་བ་སྐབས་མི་ཐོབ་

པ་བཞིན་ནོ། །གནས་གྲུང་དེ་དང་དེ་ལའང་ལམ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྐྱད་དང་དོན་གཉིས་ཀ་འཇུག་སྟེ། སངས་རྒྱལ་
པའི་ས་ལ་མི་སློབ་ལམ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མེད་ན་སྤང་འདས་སུ་གདགས་པའི་
གཞི་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ལ་གདགས་གཞི་བྱས་ཏེ་འདི་ནི་
གང་ཟག་འཁོར་བ་པའོ་ཞེས་གདགས་པ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་མེད་པར་གནས་གྲུང་པ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་གཞིར་
བྱས་ཏེ་འདི་ནི་སྤང་འདས་པའི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་གནས་གྲུང་མེད་པར་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཅམ་ལ་ནི་སྤང་འདས་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྤར་
གནས་མ་གྲུང་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་རང་ལམ་ན་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་
མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤང་འདས་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལའང་སྤང་འདས་ལས་འདས་པ་ཞེས་གདགས་
པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་གནས་གྲུང་མེད་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་རི་བོང་གི་རྩའི་མིང་བཞིན་གཞི་མེད་
པའི་མིང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱང་མི་རུང་བ་ཅི་ཡོད་དེ་སྤར་གྱི་ཕུང་པོ་འགག་པ་ཅམ་ལ་སྤང་འདས་
སུ་འདོགས་ཏེ་ནད་ཞིབ་ལ་ནད་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་སྟེ། སྤར་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་སྤར་མི་
སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་དེའི་གནས་གྲུང་ཡིན་པས་གནས་གྲུང་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་
འདི་ནི་སྤང་འདས་སོ། །སྤར་འཁོར་བར་མི་ལྟུང་ངོ་ཞེས་པའི་རྟེན་དང་གདགས་གཞི་གཉིས་ཀ་གནས་
གྲུང་དེ་ཡིན་པས་དེ་མེད་པར་ཁས་སྐྱེང་དུ་མི་བཏུབ་ལ། གལ་ཏེ་གནས་གྲུང་མེད་པར་ཁས་སྐྱེངས་ན་ཕུང་པོ་
རྒྱན་ཆད་པ་དང་སྤར་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་རྟེན་དང་གདགས་གཞི་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤང་འདས་
ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡི་ཤེས་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕུང་འདས་ལྟར་ན་དེ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པ་སློབ་མ་དགོས་སོ། །ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱུ་ཅེས་བྱང་པར་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་
འཇོག་པ་དེ་ནི་གནས་གྲུང་གྱི་བྱང་པར་མི་འདྲ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། སྐྱིབ་པ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་མཐའ་དག་དག་པའི་

བྱང་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་
བྱང་པར་འདི་དང་འདི་ཞེས་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤང་འདས་
ལས་འདས་པའི་ཆོ་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་གང་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བས་ནི། དེ་དག་
གི་སྤང་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་བཤད་པ་རྣམས་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་མཛེས་མི་མཛེས་བཤད་པ་བཞིན་
དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྤེལ་རྣམས་སུ་ཞིབ་པར་མ་གསུངས་པས་འདིར་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སློབ་ལྟར་རྣམས་དགུས་པར་མཛོད་ཅིག །

བཅུ་པ་ ། སྐུ་ཡོན་ ། རྟོན་

**དེ་དག་ལས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡོད་པ་ལ། སྐུ་ཡོན་རྣམ་པ་བཞི་
ཉིད་དུ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་གནས་གྲུང་པ་ཇི་ལྟར་བརྟེན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་རིག་པར་བྱའོ། །**

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡོད་ན་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ལས་བརྗོད་ནས་སྐུ་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བཤད་མ་ཐག་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བཞི་ལས་བརྗོད་ནས་དེ་ཡོད་པ་ལ་སྐུ་
ཡོན་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་སྤེལ་འདི་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་པར་གང་
ཞིག་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་ཡོད་ཀྱང་སྤེལ་མ་ལས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡོད་ན།
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གཏན་དུ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་དང་། ལམ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་དང་།
སྤང་འདས་ལས་འདས་པར་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་
བྱང་པར་སྤེལ་ཏེ་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་བྱང་རྒྱུ་དང་སྤང་འདས་ལས་འདས་པའི་གདགས་གཞི་ཡོན་ཏན། མི་ཟད་པའི་འགྱུར་གནས་རྣམ་

མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་རྗེས་སུ་
སྐྱབ་པའི་ཉེན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་གང་ཟག་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ ༼ མཚོན་པའི་དཔེས་མཇུག་བསྟུ་བ༽ །

མིད་པའི་ཚོས་སྤང་བ་ནི། །དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་གྲུང་པའི་
དཔེ་ནི། །ནམ་མཁའ་དང་གསེར་དང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྤང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་དཔེར་བཞེད་པར་བྱ་བ་ནི། །མིད་
པའི་ཚོས་རྣམས་མིད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་དཔེ། །སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་རྩེ་རྩེ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་ཡོངས་
སུ་གྲུང་པ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྩེ་ལ་ནི། །གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་དེ་ཡང་དཔེར་བྱ་ན། །རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པ་ནམ་མཁའ་དང་གསེར་བཟང་པོ་དང་རྩེ་དང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལོ་
ན་སྟེ་སྟོབྱར་གྱི་ལྷག་རྣེ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཟད་ལ། །དེ་དང་བྲལ་བ་ལས་ནི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་མ་
དག་པ་དག་པར་གྲུང་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་རྩེ་དང་བྲལ་བས་དམིགས་པར་ཟད་དོ། །རབ་ཏུ་དག་པར་དམིགས་
པས་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསེར་དང་རྩེ་དཔེ་ལ་ཡང་
སྤར་བར་བྱའོ། །འདི་གསེར་དང་རྩེ་དཔེས་ནི་རྗེས་ལ་མ་བསྟོས་པར་ཡོན་ཏན་ཅོམ་ཚོས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། །ནམ་མཁའི་
དཔེས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པའི་སྐྱུ་མ་ནི་གོས་ལ་སོགས་པ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་དག་པར་གྲུང་པ་ཐམས་ཅད་
བརྟུང་དོ། །

གསུམ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་དའི་དོན་དཔེས་བསྟན་པའི་སྟོན་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅོམ་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་འཁོར་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་མིད་པའི་ཚོས་
ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་གི་དོ་བོ་མིད་བཞིན་དུ་སྤང་བའོ། །དེ་རྣམས་མིད་བཞིན་དུ་ཡང་འབྲེལ་དོར་སྤང་བའི་དཔེ་ནི། །ཇི་
སྤར་ན་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་རྩེ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་སྤང་ཡང་དའི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་མིད་པ་བཞིན་ནོ། །ཚོས་ཉིད་བཞིན་
དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་དཔེར་བྱ་ན་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ་ནམ་མཁའ་དང་། །གསེར་བཟང་པོ་དང་། །རྩེ་
ཁམས་དངས་པ་དང་། །ཉི་མ་སྟོན་མིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། །གནས་རྩེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་གཟུང་
འཛིན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་མིད་པར་གནས་སུ་ཟིན་ཡང་། །འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གནས་རྩེ་ལ་བསྐྱེབས་ཏེ་
སྤང་རྩེ་ལ་མ་དག་པ་སྤར་སྤང་བའི་ཚེ་གནས་མ་གྲུང་པ་ཞེས་བྱ་ལ། །དྲི་མ་དེ་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་སྟོབས་
གྱིས་གནས་སྤང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཐུན་པའི་ཚེ་གནས་གྲུང་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། །གནས་མ་གྲུང་པ་
དང་གྲུང་པའི་སྐབས་ཐ་དད་པའི་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པས་ན་ཚོས་ཉིད་ཡེ་ནས་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་རུང་
བ་དང་། །འགྱུར་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཇི་སྤར་ནམ་མཁའ་ཡེ་ནས་དག་པ་ལ་སྟོ་
བྱར་གྱི་ལྷག་རྣེ་སོགས་དང་བཅས་པ་དང་། །གསེར་ལ་འདམ་དང་། །རྩེ་ལ་ས་རྩེ་དང་། །ཉི་མ་སྟོན་སོགས་གྱིས་
སྐྱེབ་པ་དང་བཅས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོ་བོ་ལ་དེ་དང་དེས་བསྟུན་པ་མིད་ལ། །དེ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་
དུ་གྲུང་པ་ནའང་གསེར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་སྟོབྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་གནས་གྲུང་ཐོབ་
པའང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་དོན་སྟོབྱར་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱེབས་ནས་སྤར་མི་སྤང་བ་ལྱིས་ལམ་གྱི་
སྟོབས་ལས་སྤང་བ་ཅོམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ ། མཇུག་དོན་ ། ། མཛད་བྱང་ ། ། འགྱུར་བྱང་ ། །

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

མཇུག་གི་དོན་མཛད་བྱང་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ་མགོན་པོ་
བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ཞེས་དང་། ། འགྱུར་བྱང་ནི། །

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་མ་རྒྱུ་རྩ་དང་། ཞམ་ལོ་རྩ་བ་དགོས་སྤོང་སེང་གོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱུར་ཅིང་ལྷུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་མ་རྒྱུ་རྩ་དང་། ཞམ་ལོ་རྩ་བ་དགོས་སྤོང་སེང་གོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱུར་ཅིང་ལྷུས་ཏེ་
གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། ཞེས་སོ། །

། གཉིས་པ། །

མཚན་འདི་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་པའི་སྤྱི་བས་བྱིས་པ་དགོས་ལེགས་སུ་གྱུར་

ཅིག

གཞུང་གི་དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ་སོགས་སུ་སྤྱི་འགྱུར་དུས་བསྐྱུར་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་
ཁ་ཅིག་ལས་བྱམས་ཚོས་སྤྱི་ལྷ་ཀ་སྤྱི་འགྱུར་དུས་བསྐྱུར་ལྷུས་གསུངས་ཏེ་དེ་དུས་མཁན་སྤོང་སོགས་པའི་ཆེན་
དུ་མ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཉམས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བསྐྱུར་བར་གོར་མ་
ཆག་གོ། །རྒྱལ་ཚབ་སེམས་དཔའ་མཚོ་གི་སྤོང་གོས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་དོན་རྒྱལ་བཞིན་བཤུང་པའི་
གཞུང་། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་འདི་བཤུང་དགོས། །རྒྱལ་བསྐྱེད་བྱི་མེད་སྤོང་གས་བཅུར་རྒྱས་གྱུར་

ཅིག །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་གངས་ཆེན་མཚོ། །འཕགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལ། །བདག་
དང་འགྲོ་ཀུན་དགའ་བས་ལེགས་ལྷགས་ནས། །རྫོགས་སྤོང་སྤོང་བ་མཐའ་རུ་སྤྱིན་པར་ཤོག། །ཅེས་པ་འདི་ནི་
སྤྱི་མི་སྤྱི་གི་ལོར་གདན་ས་འདིར་ཅམ་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱུལ་མ་མཛད་པ་དང་། །སྤྱིས་སུ་འང་
དོན་གཉེར་ཅན་འགའ་ཡིས་བསྐྱུལ་བ་དང་། །རང་ཉིད་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་མོས་པའི་ཡིད་ཀྱིས། །སྤྱིས་སུ་
ཤིང་རྟ་ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཀམ་ཐོག་དུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་མཛོད་རྟོགས་རྒྱན་བཤུང་
པའི་ཞོར་ལ་བྱིས་ཏེ་ཞག་གསུམ་ལ་གྲུབ་པར་བཞིས་པ་མཛུ་ལོ། ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པའི་ཏེ་ལྷ་རྩ་ལྷ་དང་། །ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་དགོས་སྤོང་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་
བསྐྱུར་ཅིང་ལྷུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། །སྤྱི་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པའི་ཏེ་ལྷ་དང་། །ལུ་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་དགོས་སྤོང་དགའ་དོར་གྱིས་སྤྱི་བས་དམས་ཐོ་ཡིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཅོས་ཤིང་
གཏན་ལ་ཕབ་པ། ། །མཛུ་ལོ། ། །

སྤོང་གས་སྤོང་པའི་ཚོས་ཀུན་དང་། །ཚོས་ཉིད་ཟབ་མེད་གཤེས་ལུགས་གང་། །རྒྱལ་བཞིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་གཞུང་། །སྤོང་བསྐྱེད་
མགོན་གྱི་གསུང་གསང་འདི། །དབྱིག་གི་གཉིན་གྱིས་བཀའ་བ་བཞིན། །བྱི་མེད་ལེགས་པར་བྱེ་བ་ཡི། །མཚན་འགྲེལ་འདི་ཡང་
དཔལ་སྤུངས་སུ། །ཚོས་ཀྱི་སྤོང་གོས་དད་པས་བསྐྱུབས། །ལེགས་བྱས་འདི་མཐུས་བྱེད་པོ་གང་། །མ་འོངས་རྣམ་འདྲིན་ལྷ་པ་ཡི།
།འཁོར་གྱི་འདུས་པ་དང་པོ་སྤྱི། །ཚོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་སྤོང་གྱུར་ཏེ། །མཁའ་མཉམ་ཡིད་ཅན་མཐའ་དག་ཀྱང་། །ཟབ་ཞི་རྒྱལ་བཤུང་
དག་མཐའ། །བྱམས་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ། །སྤྱི་དུ་འགོད་པའི་བྱེད་པོར་ཤོག། །ཅེས་པའང་ཚོས་ཀྱི་སེང་གོས་སོ། ། །རྩལ་ཐེང་
བཞི་པ་ཡིན་ལག་སོ།

ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྣམ་འབྱེད་པའི།   །གཞུང་འབྲེལ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་གསུང་བྱུང་
འཕགས། །ལྷན་གྲུབ་སློང་དུ་པར་དུ་འདུ་བྱེད་པོ། །ལྷག་བསམ་མཚུངས་མེད་ཚོ་དབང་སློལ་མ་སྟེ། །ལེགས་
བྱས་འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་དགོ་ཚོགས་ཀྱིས། །གང་དེ་ཕ་མ་འབྲེལ་བཅས་ཐམས་ཅད་པ། །སྲས་བཅས་
རྒྱལ་བའི་གདམས་པའི་སློང་གྱུར་ཏེ། །ཚེས་ཀུན་མཉམ་པ་ཚེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཤོག། །ཅེས་མཚན་ལམ་སློན་པ་
དགོ། །།

